

**Alūksnes novada attīstības programmas 2022.-2027. gadam
 Tematisko darba grupu rezultātu kopsavilkums**

Uzņēmējdarbības attīstības jautājumu tematiskā darba grupa 19.05.2021. ZOOM platformā

UZŅĒMĒJDARBĪBAS INFRASTRUKTŪRA, MOBILITĀTE

Tēmas domu rosināšanai	➤ Labās prakses piemēri	➤ Problēma	➤ Risinājumi
Ceļu tīkls infrastruktūra	➤ Labi ceļi - ieguldījums uzņēmējdarbībai	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Visas apdzīvotās vietas nav savienotas savstarpēji ar melno segumu. ➤ Projektu realizācijas laikā spēt nodrošināt pagaidu/neapgrūtināšu infrastruktūras izmantošanu. ➤ Malienas ielas infrastruktūra - slikts esošais segums. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apzināt uzņēmējus, kuriem būtu nepieciešama vai aktuāla piegulošo ceļu sakārtošana. ➤ Velo celiņu izveide (paralēli ielu infrastruktūrai). ➤ nākotnes projektos paredzēt infrastruktūras uzturēšanas mehānismus/resursus ➤ Seguma atjaunošana, nodrošinot piekļuvi Pullāna teritorijā topošajam viesu namam/glempingam/ privāt-apbūvei/uzņēmējiem, kas veic savu darbību šajā teritorijā.
Inženierkomunikācijas	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst zināšanu, kur vērsties, ja ir problēmas saistībā ar inženierkomunikācijām. ➤ Vairākiem uzņēmējiem trūkst inženierkomunikāciju pilnvērtīgai darbībai. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izveidot mājaslapā sadaļu kurā uzņēmējs varētu vērsties pēc nepieciešamo jautājumu risinājumiem un kontaktu izveidošanas, tādējādi tiktu operatīvi nodota informācija par risināmiem jautājumiem. ➤ Pirms darbības uzsākšanas konsultēties ar inženierkomunikāciju

			<p>turētājiem un pašvaldību - par attīstības iespējām.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Risinājums - industriālo teritoriju veidošana.
Sakaru tīklu komunikācijas	➤	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kvalitatīvu IT tīklu veidošana/paplašināšana pilsētā un lauku pagastu teritorijās.
Darbaspēka pieejamība	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst kvalificēta darbaspēka. ➤ Mazkvalificētais darba spēks nav ieinteresēts vairāk strādāt (labāk strādā 4h nekā 8h par minimālo samaksu). ➤ Nav brīva dzīvojamā fonda. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Viesstrādnieku piesaiste - risinājums uzņēmējam. ➤ Informēt uzņēmējus par brīvajām/pieejamajām platībām.
Darbaspēka mobilitāte	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst darbaspēka - bezdarbs liels. ➤ Kā nodrošināt darbaspēka mobilitāti-pārvadājumus? ➤ Grūti darbaspēku apvienot starp apdzīvotām vietām. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hosteļu izveidošana - pagaidu mītnes darbiniekiem. ➤ Nodrošināt transporta pieejamību, lai nokļūtu uz darba vietu.
Darbaspēka pārkvalifikācija/mūžizglītība	➤	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pārkvalificēšanās iespēju nodrošināšana pašvaldībā.
Sadarbība ar pašvaldību un uzņēmēju starpā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Labā prakse - atbalsta pasākumi uzņēmējdarbības atbalstam/konkursa veidā ➤ ➤ Koprades telpas 	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir jādodas pie pašvaldības un jārunā - tad situācijai var rast risinājumus. ➤ Lai veicinātu uzņēmējdarbību, sadarbībā ar esošajiem uzņēmējiem/LIAA izveidot koprades darbnīcu kur jauniekiem būtu iespēja izveidot produktam prototipus, fotografēt

			<p>savus produktus, veidot mājas lapas, dizainus, uz vietas būtu marketinga speciālists konsultācijām.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ➤ Izveidot atsevišķu vietni - kurā nodrošināt atpazīstamību un zīmolvērtību, lai iepazīstinātu ar vietējo ražoto produkciju. ➤ ➤ Amatu mājas izveide - vietējo amatnieku ražojumu realizācijai (Piemēram pielāgojot kādu esošu ēku pašvaldības īpašumā).
--	--	--	---

TŪRISMS KĀ TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VEICINĀTĀJS

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Dabas un aktīvais tūrisms rekreācijai	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Somijas piemērs - ar dabas mājām ➤ Velo osta ➤ Gaisa trases kokos ➤ Laivu mājas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ziemas piedāvājums - <ul style="list-style-type: none"> *Ķauķu kalna serviss, *Mežinieku trase - <u>noma distanču slēpēm (noma dažādām sezonām - rolleri, velo utt.)</u>, vietējā tūrista finansējums paliek šeit. Unikāls piedāvājums ➤ Serviss Tempļakalna parkā ➤ Ezera piedāvājuma pilnveidošana - Aluksnes ezera krasta aktīvajam tūrismam piepūšama trase un atrakcijas uz ūdens 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauni nomas uzņēmumi ➤ Piedāvājumi, kuriem ir liels pienesums ➤ Tikai šeit - un kvalitatīvs serviss ➤ Viesmīlības infrastruktūra - ēdināšana, wc ➤ Alūksne ezera taka
Tūrisma un pakalpojuma nozares	➤	➤ Mobila uzskodu tirdzniecība	➤ Pagastu cilvēku aktivizēšana,

mijiedarbība		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zušu tirdzniecības vieta - pilsētas atpazīstamība ➤ pašapkalpošanās tūrisma suvenīru stends ➤ Gastronomiskā tūrisma pakalpojums, degustāciju vietu trūkums 	degustāciju, meistarklašu popularizēšana, kooperatīvu veidošana, SPA attīstīšana
Tūrisma infrastruktūra	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ - “Pūšļu” kalniņš (Mežinieku attīstība) ➤ - Nepieciešama viesnīca, lai vienkopus varētu izmitināt autobusu un nebūtu jādala pa visam Aluksnes viesu mājām 	➤
Kultūrvēsturiskais un industriālais mantojums	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tīklu saliņa ➤ Bānīša ceļš Apes virzienā, ➤ Liepna, ➤ Alsviķu muižas parks un tā attīstība sadarbībā ar arodskolu, iedzīvotājiem ➤ ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tīkla saliņā - Laikmetīgajai mākslas vieta vai amatnieku sala ➤ Bānīša ceļš - zaļie dzelzceļi, iespēja braukt ar velo (tikai nemotorizētajam transportam) ➤ Vietu aktualizēšana ar “Kultūras piedāvājums: Radīt īpašus pasākumus objektos, to apkārtņē, Bānīšu svētku programmas pilnveidošana, lai konkurētu ar Stāmerienu, Masļeņicas popularizēšana” ➤ Kultūrvēsturiskas vietas padarīt atraktīvākas jauniešiem iestrādājot aplikācijā ➤ VEF rūpnīcā vai citā degradētā

			teritorijā “escape room” spēle
Marketinga loma tūrismā	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ strādāt uz konkrētu mērķauditoriju ➤ Unikālo izcelt, piemēram, Laivu mājas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Starpsezonas piedāvājumu pilnveidojums - īpaši pasākumi, piemēram, Mašļeņica
Pašvaldības loma tūrisma attīstībā un sadarbībā ar uzņēmējiem	➤	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldība varētu izvietot info par pieejamajām teritorijām/zemēm un telpām nomai vai atsavināšanai, tas ļoti atvieglotu uzņēmējiem plānot savas aktivitātes. Uzņēmēji labprāt kaut ko darītu arī vietā, kura nevienam nav vajadzīga, bet citam būtu vērtība.

ILGTSPĒJĪGA TAUTSAIMNIECĪBA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Aprites ekonomikas principu ieviešana	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neizmantojam resursus atkārtoti ➤ Vienreizējo trauku lietošana lielos apjomos 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldība atrod iespējas veicināt savā teritorijā zaļu domāšanu,
Uz vietējiem resursiem balstīta ražošana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ SIA LINDEN ražošanas procesā auduma atlikumus atdod par velti, ko var kāds cits izmantot savu produktu ražošanai, šobrīd paliek pāri 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst zināšanu un iekārtu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Piemēram, šūšanas atlikumus SIA LINDEN var izmantot tālāk, radot jaunus produktus ➤ Izveidot info platformu, kur var informēt par citu uzņēmumu resursiem, kas atliek ražošanas procesā, kurus citi var izmantot par izejmateriāliem

<p>Bioloģiskās lauksaimniecības un veselīgas pārtikas ražošana</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Viļakas novads, kas pandēmijai sākoties skolnieku pārtikas pakas spēja savādāk no savā novadā saražotas pārtikas. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pagaidām zems pieprasījums, kas rada saražotā produkta lielās izmaksas attiecībā pret konvencionāli saražoto produkciju ➤ Attālums no Rīgas, kas sadārdzina produkta pašizmaksu ➤ Nespēja sadarboties ➤ Bioloģiskajam virzienam ir dažādi trūkumi ➤ Tendence ir - bioloģiskās lauksaimniecības palielināšanās ➤ Vietējie uzņēmumi nespēj vienmēr nodrošināt kvalitatīvu produkciju ➤ Apjomi, kurus var pieņemt iestāde ➤ Rīgā ēst veselīgāk ir vieglāk nekā pie mums 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedzīvotāju labklājības līmenim pieaugot un spējot iegādāties preces, kuras vēlas, nevis kuras spēj iegādāties. ➤ Atbalstošs būtu arī pašvaldības atbalsts prioritāri izglītības iestādēs un sociālās aprūpes centros izmantojot eko pārtiku. ➤ Nodokļu kompensācijas bioloģiskajai ražošanai ➤ Nepieciešama sadarbība (kooperācija) starp uzņēmumiem, lai apjomu un preču sortimenta ➤ Speciālā ekonomiskā zona ➤ Valsts zaļais kurss dotējot zaļo domāšanu uzņēmumos ➤ Zaļais publiskais iepirkums vietējās pārtikas lielākai izmantošanai skolu, veselības un sociālo institūciju ēdināšanā
<p>Kopienā balstīta ekonomika</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cilvēku mazināšanās ➤ informācijas trūkums par citu uzņēmumu “liekajiem” resursiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldība rūpējas par iedzīvotājiem un uzklausa savus uzņēmējus un atbalsta ➤ Veidot uzņēmumu kopienu, kas balstīta sadarbībā
<p>Sociālās uzņēmējdarbības loma novada attīstībā</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cilvēki, kuri visu ir sasnieguši, veido uzņēmumus, lai dotu savu labumu citiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Šobrīd nav populāra mūsu novadā ➤ Neapgūta joma ➤ Uzņēmējs nav sapratis, ka var iesaistīties sociālā uzņēmējdarbībā ➤ Sociālā uzņēmējdarbība ir diezgan plaša, kas nereti tiek sašaurināta, runājot tikai par cilvēkiem ar 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liels potenciāls, kuru nepieciešams izmantot ➤ Pašvaldības speciālistiem uzrunāt esošos uzņēmumus, kuri atbilst šāda uzņēmuma pazīmēm, iegūt šo statusu ➤ Vairāk sadarboties ar NVA - darbinieku piesaistē, piesaistot cilvēkus

		īpašajām vajadzībām	<p>ar īpašām vajadzībām</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sadarbība ar Alsviķu skolu, kuru audzēkņi varētu iesaistīties uzņēmumos ➤ Pašvaldībai jāseko līdzī sociālās uzņēmējdarbības videi, lai valstī noteiktos atvieglojumus iedarbinātu arī savā teritorijā
Sadarbība ar pašvaldību	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Šobrīd ir diezgan laba situācija, uzņēmumi var vērsties pašvaldībā ar saviem jautājumiem ➤ Uzrunāšana ir svarīga. Kad sastopas cilvēki, kuri var viens otram palīdzēt. ➤ Zīmolveidība - izmantojot Alūksnes novada logo. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Informācijas un izpratnes trūkumus ➤ Joprojām trūkst vietējo iespēju pārkvalificēties (mūžizglītība) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Informatīvi materiāli par dažādiem jaunajiem ekonomikas virzieniem un jaunajām iespējām ➤ Alūksnes novada logo. Vairāk izmantot uzņēmumu produkcijas popularizēšanā, Alūksnes simbolikai ir laba aura
Atjaunojamā enerģija	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uz šo brīdi jau ir pieejami jauni atjaunojamās enerģijas ražošanas resursi. Tos var efektīgi izmantot, ar nosacījumu, ka pilnīgi tiek izmantots saražotais. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir veikti aprēķini, šobrīd uzņēmumam nav izdevīgi uzstādīt saules paneļus ➤ ALTUM aizdevums ir saistības, kuras uzņemas uzņēmums, tas ir jāsabalansē ➤ Cilvēkiem/uzņēmējiem trūkst zināšanu par atjaunojamās enerģijas izmantošanas iespējām ➤ Atmaksāšanos mēs nevaram rēķināt pie šīs nestabilās situācijas, šobrīd izmaksas ļoti aug 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Būtu svarīga dotācija, kas varētu palīdzēt uzņēmumu pārejai uz atjaunojamo enerģiju savas darbības nodrošināšanā ➤ ALTUM piedāvātais finanšu atbalsts attīstot atjaunojamās enerģijas ieviešanai uzņēmumā tā popularizēšana uzņēmēju vidū ➤ Zaļais kurss veicinās tādu uzņēmumu kā LINDEN, kas ražošanā izmantos atjaunojamās resursus (piem., Saules paneļus), tādiem uzņēmumiem būs atbalsts) ➤ Produkcijai, kura tiek saražota ar zaļo pieeju, ir īpaša atzīme, kas ir

			būtisks faktors patērētāju izvēles izdarīšanai (cilvēki arvien vairāk novērtē iespēju sargāt vidi un mazināt ietekmi)
	➤	➤	➤ Sadarbības ar biznesa inkubatoriem uzlabošana , lai tā būtu labāk pieejama vietējiem uzņēmējiem - ieviešot rādītāju - uzņēmumu skaits, kas izmantojis BI pakalpojumus katrā novada teritorijā + cik iespējams, resursu pieejamība uz vietas (telpas, grāmatvedis, u.t.t.)

INOVĀCIJAS UN DIGITALIZĀCIJA, SADARBĪBA AR PAŠVALDĪBU

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Digitālo uzņēmējspēju veicināšana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Digitālās mākslas ienākšana vidē, ➤ 3D māksla (mākslinieks Kivi) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Digitālā prasība uzņēmējiem ir zema ➤ Interneta pārklājums nevienmērīgs 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešiem ir spēcīgas digitālās zināšanas ➤ Veicināt uzņēmēju digitālās spējas jau esošajiem uzņēmumiem ➤ Digitālās infrastruktūras nepieciešamība, arī skolās
Inovācijas kā priekšnosacījums konkurētspējas palielināšanai	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolēnu uzņēmums Madonā - ēdamie šķīvji ➤ Laivu mājas Alūksnes ezerā ➤ 3D skenēšana Apē ➤ 3D printeris ➤ Erasmus jaunažiem uzņēmējiem ➤ Forum synergies 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nav veidota starpnozaru sadarbība 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hakatoni ++ ➤ Sadarbība ar zinātniekiem universitātēs. Tikšanās ar pārstāvjiem. ➤ Veicināt sadarbību ar inkubatoru - koprades telpas tuvāk uzņēmējiem pilsētā vai ciemos (tukšajās pašvaldības telpās)

			<p>Veidojot jebkuru pasākumu, izvērtēt kvalitātes kritēriju</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pieredzes apmaiņas gan vietējā, gan reģionālā, gan Eiropas līmenī
Skolēnu, jauniešu uzņēmējspēju veicināšana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ VBI koprades telpa ➤ Mazpulku aktivitātes (Ilzene) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolēnu mācību uzņēmumi ir pazuduši no novada ➤ Skolēnu izglītībā trūkst zināšanu apguves par naudas pielietojumu un uzņēmējdarbības veidošanu ➤ Jaunieši nevēlas strādāt fiziski 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Meklēt jaunus risinājumus skolēnu mācību uzņēmumu ieviešanai - veidojot koprades telpas. ➤ Koprades telpas ne tikai skolēniem, bet visiem interesentiem ➤ Aicināt uz skolām uzņēmējus vismaz no 5. klases, arī vizītes uzņēmumos ➤ Jauniešiem ir jāgūst pieredze citur, lai varētu atgriezties ar pieredzi, bet pašvaldībai jāveido vide, kurā būtu vēlme atgriezties
Jaunu uzņēmēju piesaiste novadam un veidošanās	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešu biznesa ideju konkurss ➤ Reemigrācijas koordinators ar reemigrācijas grantu 		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sistēma, ar kuras palīdzību ģenerēt jaunajiem uzņēmumiem idejas ➤ Grantu konkursu veidot visiem pieejamu, neskatoties uz vecumu ➤ Izmantojot tiešsaistes platformas piesaistīt ārzemēs dzīvojošos latviešus
Sociālā uzņēmējdarbība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zināšanu trūkums par šo uzņēmējdarbības veidu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iesaistīt Alsviķu arodskolu muižas parka sakārtošanā un aktivitāšu īstenošanā
Pašvaldības un uzņēmēju sadarbība ekonomiskās izaugsmes veicināšanai	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Printful veidoti suvenīri pašvaldības vajadzībām 		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atbalstīt mazos uzņēmējus ar pašvaldības grantiem nelielās summās(500EUR)
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izmantot ziemu kā unikalitāti, veidot 		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Piedāvājuma paplašināšana, ne tikai

	produktus/pakalpojumus šim periodam		slēpošanai un slidošanai
	➤ Katkevich brokastu kaste		➤ Novada kaste (koka) reprezentācijas materiāliem, suvenīriem (Alūksnes lauku partnerība gatava iesaistīties)

Vides jautājumu attīstības darba grupa 15.06.2021. ZOOM platforma

KLIMATA PĀRMAIŅAS

Tēmas	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Klimata pārmaiņu postījumi (ugunsgrēki, lietusgāzes, plūdi, sausums, karstums)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sakārtoti novadgrāvji. ➤ plūdu laikos jaunas takas pa purvu. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ceļu rūgšanas, bebru radīti plūdi. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sakārtoti novadgrāvji, caurtekas iztīrītas. ➤ sniegs kā tūrisma galvenais virziens ņemot vērā Alūksnes novietojumu.
Vasaras sezonas pagarināšanās/ziemas sezonas saīsināšanās	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ īsāks bez ledus periods, mazāks tūristu pieplūdums, mazāk aizņemtās naktsmītnes. ➤ fokuss uz 1 nišas virzīšanu (piemēram, slēpošanas kalni) ➤ teritoriju kopšana ziemas sezona (piemēram, niedru pļaušana ezeru krastu tīrīšana) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mežiniekos mūsdienīgāki mākslīgie risinājumi. ➤ Novadam spēja ātri pielāgoties, pakalpojumu daudzveidība ➤ Kuteri, kas pļauj vasarā (pļauj zem ūdens) zemāk, nopļautas niedres ataug lēnāk.
Bezizmešu mobilitāte	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liepājā elektroauto nomas pakalpojums. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uzlādes stacijas publiskās vietās, ne tikai auto, bet arī velo, kompleksi risinājumi.

Ēku energoefektivitāte	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vecie sentēvu likumi - ēku būvniecība pēc debespusēm, lai efektīvi izmantotu saules enerģiju, nepārkarstu istabas utt. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aukstuma enerģija - kondicionēšanas sistēmām, karstuma viļņiem. Ne-energonefektīvi. Ziemā apkure ir energoefektīvāka. dzīvot saskaņā ar darbu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ atgriezt atpakaļ pazudušās zināšanas par to kā būvēt ēkas bez papildu kondicionieriem ➤ ražotāji uzražojot produktu zina kā to utilizēt (piemēram, ventilācijas iekārtas)
Sugas (Latvijai netipisku kaitēkļu, augu slimību savairošanās)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ labie koki seminārs - zaļās pašvaldības. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vasaras/ziemas sezonas izmaiņas. ➤ kā plus dod vairāk iespēju un variāciju (Alūksnes novietojums) ➤ mīnuss raksturīgās sugas nomainās uz citām. Latvāņi izplatās plašāk un straujāk. ➤ Kaitēkļi uz kokiem - ievēdot netipiskas sugas ietekmē mežsaimniecību. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dabas vērošana- piemēram Facebook grupas - zināšanas informācija ātri sasniedzama.
Bebri ezerā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ trūkst informācijas, kā ar viņiem cīnīties 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ fotofiksācijas, informācija piemēram par dabas datu portāliem.
brīvkrāni	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alūksnē ir labs dzeramais ūdens ko var dzert no krāna ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ iebraucēji nezina, ka ūdens no visiem krāniem ir droši dzerams. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ informācija publiskajās vietās, ka ūdens no krāna ir dzerams., piemēram atpazīstams marķējums
Zināšanas	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ventspils čempionāts skolēniem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ digitālās inovācijas ➤ zinātnes centri
Dzīvnieki pie ceļiem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ normas nesaskan kopā. ➤ zvēru migrēšana uz pilsētām. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Saprast, kas liek meža dzīvniekiem ienākt pilsētā, vai tas ir klimata pārmaiņu jautājums.

Aprites ekonomika	➤ Brīvvide	➤	➤ veidot jaunus prototipus, skola ir kā resurss. Hakatonus.
-------------------	------------	---	---

CILVĒKS - VIDE - PIESĀRŅOJUMS

Tēmas	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Atkritumi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ZAAO akcija 1x vai 2x gadā ievāc lauksaimniecības plēves ➤ Igaunijā tiek izvietoti plakāti par atkritumiem sadalīšanās ilgumu vietās, kur iedzīvotāji izmet atkritumus ➤ ZAAO piedāvā pie sevis veikt izglītojošas un informējošas darbības sabiedrībai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lauksaimniecības atkritumi (plēves) netiek utilizēti un kontrolēta to utilizēšana ➤ “Pilsētvides servisa” kvalitāte nav tika augstā līmenī kā citi atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi, piemēram, ZAAO ➤ Vaļējās atkritumu urnas nav praktiskas, jo klāt tiek putni un urnu saturs tiek izmētāts pa apkārtni 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kvalitātes pieprasīšana nākamajos iepirkumos atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem ➤ Veikt uzskaiti lauku teritorijās ar esošajiem un neesošajiem līgumiem atkritumu izvešanā ➤ Iedzīvotāju izglītošana par atkritumu dedzināšanas kaitīgo ietekmi uz vidi ➤ Izvietot būvgružu konteinerus, kur iedzīvotājiem nodot nelielos apjomos ➤ Būvvaldei sekot līdzi arī pēc objekta nodošanas ekspluatācijā, kur paliek būvgruži ➤ “Pilsētvides servisam” biežāk rīkot akcijas par veco elektroierīču nodošanu. Izvietot konteinerus īslaicīgi pie daudzdzīvokļu mājām, kur nodot ierīces ➤ Veidot vienotu vizuālo noformējumu atkritumu konteineriem ➤ Stingrāka uzraudzība (videokameras) pie šķīrotajiem atkritumu konteineriem nepieciešama ➤ Veidot ploginga aktivitātes novadā

Gaiss	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dedzinātie atkritumi pilsētvidē un lauku teritorijās kaitē videi un apkārtējo māju iedzīvotājiem ➤ Rodas putekļu piesārņojums no karjeru izstrādātājiem, izvedot materiālus no karjera ➤ Ir vēsturiski veidojošās problēmzonas, kur gaisa piesārņojums traucē iedzīvotājiem (SIA Alūksnes putnu ferma gadījums) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ar teritorijas plānojumu noteikt teritorijas ražošanas zonām un dzīvojamajām zonām, lai neveidojas konfliktzonas
Ūdens	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ūdens piesārņojums ar plastmasas atkritumiem, ko bieži atstāj makšķernieki ➤ AAL lietošana ūdenstilpņu aizsargjoslās (pēdējā pirms 2.g. Jaunannas pag.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedzīvotāju informētība/ izglītošana
Troksnis	<ul style="list-style-type: none"> ➤ SIA 4 Plus un SIA Alūksnes putnu fermu izvietojumi trokšņu slāpētājus ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ar teritorijas plānojumu noteikt teritorijas ražošanas zonām un dzīvojamajām zonām, lai neveidojas konfliktzonas
Zeme	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ap 2005. gadu tika apzinātas un veikts reģistrs par piesārņotajām vietām Latvijā (reģistrs ir nepilnīgs) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atkritumi, kuri tiek noglabāti/aprakti zem zemes ➤ Viensētas tiek atstātas ar nelielu zemes platību apkārt ēkai 0,3- 2ha platībā, nepieciešams palielināt, lai nākotnē būtu apdzīvojamas ➤ Neapdzīvotajām viensētām netiek atstāts piekļuves ceļš, pašvaldības 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apzināt piesārņotās vietas novada teritorijā, jāveic teritoriju izpēti ➤ Sadarbībā ar citām pašvaldībām un LPS rosināt MK noteikumu uzlabojumus ➤ Teritorijas plānojumā noteikt lielāku minimālo platību ap viensētām

		<p>atļauj apart ceļus laukos</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokumentos vairs netiek uzrādīti servitūta ceļi. To nosaka MK noteikumi jaunie. ➤ Pastāv vēsturiskās piesārņojuma vietas no kolhoza laikiem 	
Zaļā uzņēmējdarbība	➤	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešams pieredzes apmaiņas ➤ Jauno uzņēmumu piesaiste vai esošo rosināšana darboties zaļās uzņēmējdarbības jomās ➤ Vairot BIO saimniecību izveidi novadā (Daļēji finansētās apmācības) ➤ Izglītošana BIO saimniecību izveidē un citos aspektos

ILGSTPĒJĪGA RESURSU IZMANTOŠANA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Dabas kapitāla gudra apsaimniekošana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Detalizētā cirsmu plānošana pa blokiem no Latvijas Valsts mežu (LVM) puses 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Latvijas Valsts meži veic kailcirti, kas vietējā iedzīvotāju līmenī raisa neizpratni iedzīvotājiem, jo tādējādi tiek pazudinātas citas dabas vērtības (melleņu/ogu vietas) ➤ Liela lauksaimniecības zemju apmežošana 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Risinājums rodams valsts līmenī ➤ Teritorijas plānojumā iekļaut lauksaimniecības zemju apmežošanas noteikumus
Atbildīgs resursu patēriņš	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zviedrijā un Anglijā ūdenstilpnes tiek palidinātas ar zivju resursiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedzīvotāju neizpratne par zivju resursu aizsardzības nepieciešamību 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Informatīvās kampaņas iedzīvotājus par nepieciešamību aizsargāt,

	(piemēram ar varavīksnforelēm), tādā veidā aizsargājot līdakas un citas svarīgās sugas. Šī prakse ir pārņemta arī Alūksnes novadā	➤	neizlietot/nenoplicināt visus zivju resursus ➤ Informēt iedzīvotājus par resursu izmantošanu ražošanas procesos
Apritīga atkritumu pārstrāde	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cēsis bezatkritumu pilsēta ➤ No 01.07.2021. vairs nevar iegādāties plastmasas traukus ➤ iespēja nodot neizlietotos medicīnas medikamentus 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nav, kur nodot tekstila atkritumus pārstrādei ➤ Plastmasas atkritumu paliekas ezeros no makšķerniekiem ➤ Medicīnas atkritumi netiek attīrīti un nonāk kanalizācijas sistēmās un dabā (antibiotikas ilgi nesadalās zemē, veidojas baktēriju mutācijas) ➤ Notekūdeņi no ārstniecības iestādēm nonāk ūdenstilpnēs 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bioloģisko atkritumu nodošana šķirošanai un nodošanai kompostkaudzēs ➤ Izveidot jaunu nomināciju pagodinājumos par vides tēmu ➤ Pašvaldības iestādēm izvietot atkritumu šķirošanas urnas (arī skolās) ➤ Nākotnē plānots neveikt privātmāju teritorijās bioloģisko atkritumu kompostēšanu
Atjaunojamā enerģija	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 2 hidroelektrostacijas ➤ Daudz individuālo saules paneļu ➤ Notekūdeņu attīrīšanas stacija Liepājā (Liepājas ūdens, Tukuma ūdens) ➤ Salaspils siltums ir saules kolektoru lauks 24 tūkst.m2 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atjaunojamās enerģijas pieejamība un izmaksas privātmāju sektoram ➤ MK noteikumos nav skaidra definējuma par saules kolektoru izvietojumu uz publiskajiem ūdeņiem ➤ Daudz datu avotu un pētījumu par šo jomu, tomēr viedokļi ir krasi pretēji ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uzsvāru likt uz uzņēmumu pāreju/ieviešanu atjaunojamajai enerģijai savām ražotnēm ➤ Jāveic noteikumu maiņa, lai veicinātu mazo elektroenerģijas ražotāju izveidošanos. Lai enerģija tiktu ražota vietējam tirgum, nevis tiktu nodota vienam lielajam piegādātājam. ➤ Nepieciešami risinājumi, kur uzglabāt saražoto enerģiju ➤ Vēja enerģijas potenciālās vietas ir Jaunlaicene un Veclaicene ➤ Skatīties uz citu valstu piemēriem un

			<p>nepieciešamā iedzīvotāju informētība, lai tiktu informēti par izsvērtiem +/-</p> <p>➤ Nepieļaut situāciju, ka Latvijā nonāk attīstīto valstu iepriekš izmantotās iekārtas. Jāsagatavo šādi situācijai ar atbilstošu regulējumu, noteikumiem.</p>
--	--	--	---

AINAVA, AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Publiskie ūdeņi (ezeri, upes)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sakārtoti ezera krasti; ➤ laivu piestātnes, putnu novērošanas vieta; ➤ pastaigu takas; ➤ ezera krastu (piekrastes teritorijas) ir pieejamas publiski. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ būvniecība - kas nav atļauta (laivu piestātnes u.c.). ➤ Indzera salas - zeme zem publiskiem ūdeņiem, tādēļ nevar pareizi apsaimniekot un kopt. ➤ ne visa ezera piekraste ir publiski pieejama. (arī novadā citiem ezeriem krasti ir privātīpašumi). ➤ Krastu erozija. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ izstrādāt apsaimniekošanas plānus, kas atbilst likumiem. ➤ slēgt līgumus pievadceļu nodrošināšanai, ja attiecīgajās vietās ir kādi attīstības plāni.
Pļavas, meži	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dabiskās pļavas veidošana (pie saules dārza); ➤ Citās pašvaldībās lielās parku platībās ļauj ganīt. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zemju īpašnieki nav izglītoti pareizas pļavas uzturēšanai/apsaimniekošanai (aizaug ar latvāņiem, nenovāc zālienu). ➤ mazā ērgļa ligzdošanas vietās lielas mikrolieguma teritorijas mežiem. ES projekts, kuru realizē dabas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pļavu veidošana pilsētās un citās apdzīvotās vietās veicina bioloģiskas daudzveidības saglabāšanos/ tas ir ekonomiski izdevīgi, jo tiek mazāk tērēti resursi to izpļaušanām. ➤ īpašnieku apzināšana, veidot izglītojošos materiālus un informācijas apriti par pļavu apsaimniekošanu.

		pārvalde.(Ir informatīvais materiāls kā rakstīt atbildes vēstules, lai samazinātu šīs platības)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vides aizsardzības fonda aktivitāte - zāliena atjaunošanai, motivēt sabiedrību iesaistīties, kā arī sadarboties ar Dabas aizsardzības pārvaldi. ➤ Veidot kopienas vai biedrības, kas organizē informatīvos pasākumus un apkopo pieejamo informāciju.
Zaļās zonas pilsētvidē	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projektos tiek atjaunoti koku stādījumi un zaļās zonas. ➤ Rūjienā - risinājums zaļās/zilās infrastruktūras īstenošanai ar lietus ūdens izmantošanu (uzkrājot, novadot uz pilsētvides zaļajām zonām, novēršot mitruma līmeņa palielināšanos). 	➤ Jāveido zaļās joslas (apstādījumi noēnojumam) stāvlaukumos.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ no praktiskā viedokļa būtu labāk veidot lielākas apvienotās zaļās zonas. ➤ atstāt nenoplautās joslas (apputeksnētājiem), iestādīt ziedaugus (griķus, rudzupuķes utt.); ➤ ieguldīt līdzekļus esošo koku saglabāšanā (vainagu kopšanā); ➤ veidot lietus ūdens uzkrāšanas/novadīšanas risinājumus.
Bioloģiskā daudzveidība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Daudz dižkoku, kas ir saglabāti - palīdzot bioloģiskai daudzveidībai; ➤ novadā ir dendroloģiskie stādījumi; ➤ “plaušķērpis” 	➤ ļoti zems biotopa %, kas saglabājies.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vajadzētu skaidri noteikt, ka biotopu nedrīkst iznīcināt; ➤ nepieciešami sugu un biotopu ekspertu apsekojumi, lai saglabātu un atjaunotu bioloģisko daudzveidību. ➤ neplānot apbūves teritorijas (jaunās/plānotās) tur, kur tuvumā ir dabas vērtības/biotopi - pašvaldības un iedzīvotāju iniciatīva, saglabājot savas vērtīgās dabas/kultūrvēsturiskās vietas.
Ainava un kultūrvēsturiskais	➤ Daugavas loki (dabas un vēsturiskā	➤	➤ piestrādāt pie ainavas, kas paveras

mantojums	mantojuma sintēze); ➤ skatu līnijas pilsētas parkā; ➤ AAA Veclaicene. ➤ Alūksnes vēsturiskā centra ainava.		iebraucot pilsētā; ➤ veikt ainavu izvērtējumu (inventarizāciju), ierobežojot apmežošanu; ➤ saglabāt viensētu ainavas/koka ēkas.
-----------	---	--	---

Sporta, jaunatnes un atbalsta ģimenēm ar bērniem jautājumu darba grupa 20.07.2021. ZOOM platforma
JAUNIEŠU UN ĢIMEŅU ATGRIEŠANĀS NOVADĀ

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Jauniešu nodarbinātība	➤ Skolēnu vasaras nodarbinātības programma	➤ Trūkst darba vietu specializētās jomās ➤ Jautājums, ko nevar atrisināt pašvaldības līmenī ➤ darba devēji nav vainīgi pie algu līmeņa un nesakārtotas nodokļu politikas ➤ Vietējās pašvaldības un vietas kritizēšana	➤ Aicināt domāt par uzņēmējdarbību, lai paši rada darba vietas ➤ Infrastruktūra, lai varētu radīt mūsdienīgas darba vietas (īpaši internets) ➤ Patriotisma veicināšana (lai ir vēlme atgriezties un veidot dzīvi/darba vietu sev vai citiem šeit). Rādīt labos piemērus ģimenēm, kas atgriezušās, radījušas ko jaunu. ➤ Biznesa ideju konkursi visiem (ne tikai jauniešiem) ar nelielu starta kapitālu
Veicamie pasākumi jauniešu un ģimeņu ar bērniem noturēšanai novadā	➤ Stipendijas jauniešiem (medicīnas studentiem) ➤ Dzīvokļu piešķiršana jaunažiem profesionāļiem	➤ Slēdz bērnudārzus pagastos (trūkst personāla un vasarā nespēj mazam skaitam bērnu nodrošināt pieeju)?! ➤ Jauniešiem trūkst sabiedrisku vietu	➤ Atbalstīt sabiedrisku vietu (kopienu un iedzīvotāju veidošanos, sniegtot finansiālu vai telpu atbalstu) ➤ Sabalansēt pilsētas un pagastu

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sabiedriskas vietas (neformālas “vietamums” Gulbenē) 		<p>(ciemu) piedāvājumu, lai pagastos arī pieejamas prioritāras lietas, bet pilsētā atpūtas, kultūras piedāvājums nepieciešams plašāks</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pagalma sakopšana (rotaļu laukumi), veidot lielākus projektu konkursus, kuros iespējams uzlabot/atjaunot/izveidot bērnu rotaļu laukumus daudzdzīvokļu māju pagalmos ➤ Pieejama interešu izglītība/skola bērniem arī pagastos ➤ Bērnodārzu pieejamība ➤ Aukļu pakalpojumus (apmaksātu) ➤ Arī ne vietējo jauniešu piesaiste novadam (tie, kas šeit redz iespēju darboties). ➤ Parūpēties par cilvēkiem, kas ir atgriezušies (piemēram, uzaicināt uz pasākumiem), interesēties par tiem, kas ir atgriezušies vai ienākuši.
Mūziklītības pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ LU filiāle ➤ Kursi, semināri tiešsaistē 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst koordinējošas iestādes/personas, kas pašvaldības līmenī var par to domāt un ir atbildīgs nodrošināšanā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ NVA programmas var pārņemt pašvaldība (šobrīd neefektīvas) ➤ Skolām domāt par pieaugušo izglītību
Mājokļu pieejamība visiem (t.sk. īpašumu pieejamība)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ speciālista nodrošināšana ar dzīvojamo telpu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst īres/daudzdzīvokļu namu ➤ Laukos nav, kas dzīvo daudzdzīvokļu mājās 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Info no pašvaldības par īpašumiem (pieejamiem), ko var iegādāties. Plašāk pieejama un popularizēta!

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izīrētāji baidās/nevēlās izīrēt (gadījumiem, ja nesamaksā par komunālajiem pakalpojumiem). Pārāk lieli riski. Valsts līmeņa problēma. 	
Vide un infrastruktūra dzīves kvalitātes uzlabošanai (aktīvās atpūtas iespējas, kultūras/mākslas pakalpojumi u.c.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pop Up paviljons kā kopienas vieta? ➤ Dienas centrs ➤ ZIP line ➤ Dabas takas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Akcents uz kopienu veidošanos, veicināt sabiedrības izpratni par tām un iniciatīvu veidot ➤ No pašvaldības puses dot priekšnoteikumus, lai ir iespēja veidoties kopienām (telpas pagastos un pilsētā, līdzekļi elektrības segšanai), kur vietējie iedzīvotāji var veidot interešu grupas (piemēram, ģitāras apmācības pieaugušajiem)
Jauniešu uzņēmējspēju veicināšana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešu biznesa ideju konkurss ➤ Konkurss vidusskolēniem ➤ Mazpulki ➤ Liepņas pamatskolas dalība programmā “Esi līderis” 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst iespēju pamēģināt uzņēmējdarbību skolas laikā ➤ Neizmantotas valsts un reģionāla līmeņa programmas un projekti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bērnudārza līmenī jāsāk runāt un domāt, veidot aktivitātes (padziļinātāk un nopietnāk) ➤ SMU (Skolēnu mācību uzņēmumi) atjaunot skolu dalību vai iesaistīt citās programmās par uzņēmējspējām un finanšu pratību ➤ Finanšu pratības nodarbības skolās un neformālajā, interešu izglītībā ➤ ABJC pulciņš uzņēmējdarbības jomā ➤ Latvijas bankas programmu izmantošana ➤ Pašvaldība varētu atbalstīt finansiāli

			<p>skolu dalību programmās (SMU, Esi līderis u.c.) (šobrīd vecāku līdzfinansējums)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Starta kapitāls pieaugušajiem (ne tikai jauniešiem), lai uzsāktu šeit ko jaunu. Biznesa uzsākšanas projektu nevajadzētu koncentrēt uz jauniešiem. ➤ LAUKU ATTĪSTĪBA (atbalsta mehānismi, starta kapitāli vietējiem lauksaimniecības uzsākšanai vai citai uzņēmējdarbības formai pagastos) ➤ Sabiedrības līdzdalība/atbalsta sniegšana jauniešu/jaunajiem uzņēmumiem
<p>Darba tirgum un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo prasmju un iemaņu apguves veicināšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brīvprātīgais darbs ➤ Starptautiska mēroga projekti (ar ievirzi gūt zināšanas), piemēram, kaimiņu novadā biedrība “Raibais kaķis” aicina piedalīties starpt. projektos ar uzņēmējdarbības ievirzi (18+) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešu uzņēmējspēju veicināšana nepieciešama primāri 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Paplašināt neformālās izglītības programmu piedāvājumu ➤ Veicināt jauniešu iesaisti projektos (valsts un starptautiska mēroga)
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldībai rīkot darba grupas arī pa vidu attīstības programmai. Monitorings.

JAUNIEŠU LABBŪTĪBAS VEICINĀŠANA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
<p>Kvalitatīva brīvā laika pavadīšanas iespējas novadā</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešu centra neformālās izglītības piedāvājums, projekti un brīvā laika aktivitātes ➤ Interesu pulciņi skolās (t.sk. pagastos) un iestādēs ➤ Liepnas nakts volejbols, nakts orientēšanās (jauniešu pašu veidotas iniciatīvas kopīgai laika pavadīšanai) ➤ Kultūras pasākumi jauniešiem ➤ Kultūras centra koncerti jauniešu auditorijai un iespēja projekta “Skolas soma” ietvaros tos apmeklēt, piemēram “Carnival Youth” koncerts 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Līderis (kas uzrunā citus jauniešus un iesaista brīvā laika aktivitātēs); ➤ Jauniešu došanās prom (zūd līderi un kodols aktīvajiem jauniešiem) ➤ Uzrunāšana un informācijas nodošana neaktīvajiem jauniešiem (grūti sasniedzami) ➤ Trūkst organizētu aktivitāšu pagastos jauniešu mērķauditorijai (ko piedāvā, bet nav veidojuši paši) ➤ Trūkst aktivitāšu un piedāvājuma jauniešiem, kam 18+ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešu vēlmēm un vajadzībām atbilstošas aktivitātes, veikt biežāk izpēti un vajadzību apzināšanu visā novadā ➤ Iekļaušana jauniešu “aktīvajās grupās”, veidot tās atvērtas, atgādināt par iespēju pievienoties ➤ Savdabīgi “bezkaunīgi”, uzrunājoši knifīņi, veidojot brīvā laika piedāvājumu ➤ Aktīvās atpūtas trases (velo, skeitparks) ➤ Pagastos arī ziemā nepieciešams nodrošināt pieeju sporta infrastruktūrai, īpaši vakaros (sporta halle) ➤ Veidot piedāvājumu, domājot par dažāda vecuma jauniešiem ➤ Veicināt neformālo grupu attīstību pagastos (jaunieši paši var veidot sev interesējošās aktivitātes un lūgt atbalstu)
<p>Atbalsts jaunatnes organizāciju veidošanai un darbības nodrošināšanai</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sabiedrības centrs (var lūgt palīdzību ar telpām) ➤ NVO atbalsta centrs (var sniegt organizatorisku atbalstu) ➤ Jaunieši Alūksnes novadam 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zema vēlme veidot organizācijas un ieguldīt laiku un darbu ➤ Jauniešiem sarežģīta izveide ➤ Gribas būt kāda paspārnē ➤ Neredz ilgtermiņā ➤ Birokrātiskais slogs ➤ Biedru naudas, nepieciešams kaut neliels 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iekļaut jauniešu iniciatīvu grupas zem organizācijām, kam statūtos ir izvirzīti “jaunatnes mērķi”, veicinot jauniešu iespēju pretendēt uz finansējumu projektos ➤ Veidot “jauniešiem draudzīgo” biedrību tīklu novadā ➤ Informatīvs atbalsts (kā izveidot un

		finansējums	kāpēc jaunatnes organizācijas ir nepieciešamas), vairāk atbalstīt NVO finansiāli (deleģēt, piešķirt tiesības pārstāvēt pašvaldību šajā jomā)
Infrastruktūras pieejamība jauniešiem (brīvā laika telpas, vietas, koprades telpas u.c.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dabas taka “Bebru valstībā”, Jaunannā un Zaķusalas labiekārtošana ➤ ABJC pagalms ➤ “Telpa mums” Gulbenē, visas sabiedrības iniciatīvu veicināšanai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešiem vēlamu telpu darba laiks nesaskan ar jauniešu brīvo laiku (vakaros) it īpaši ziemas periodā ➤ Noteikumi telpās (daļa jauniešu tos nevēlas ievērot) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešama brīvi pieejama telpa vieta (vakaros) ➤ Ziemas periodā pagarināts darba laiks telpām (sporta zālēs, jauniešu telpās) vai veidot pieteikšanās sistēmu. ➤ Ārtelpas (ar jumtu, kur patverties sliktu laikapstākļu gadījumā) ➤ Aktīvās atpūtas infrastruktūras labiekārtošana, pilnveidošana un izveide (velo trase ar skeitparka elementiem jeb “pumptrack”)
Atbalsts jauniešu iniciatīvu veicināšanai	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešu iniciatīvu projektu konkurss ➤ Atbalstītāji pasākumiem (vietējie uzņēmēji) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sarežģīta iniciatīvu projektu iesniegšana (jauniešiem tā šķiet) ➤ Trūkst “ideju” (plašāka redzējuma) ➤ Atbildības sajūtas trūkums (nevēlēšanās iesākt to, ko nevarēs pabeigt) ➤ Baid, ka trūks atbalsta un izgāšanās ➤ Informācijas trūkums par to, kam jautāt atbalstu, palīdzību, padomu ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sagatavošanās pasākumi (prezentācijas, apmācības projektu iesniegšanā, informatīvās tikšanās) ➤ Pirms iniciatīvu projekta iesniegšanas izbraukāt pagastus ar informatīvajām pēcpusdienām par projektu iesniegšanu, ieguvumiem un iespējām ➤ Iedrošināt jautāt palīdzību ➤ Apmācības finanšu piesaistes veidos ➤ Aktīvo jauniešu iniciatīvu grupu, sporta klubu atvērtās durvis pie pašvaldības, kurās iespēja pastāstīt par aktivitātēm un plāniem, meklēt risinājumus atbalstam ➤ Sadarbības tīkla veidošana ABJC ar pagastu

<p>Jauniešu līdzdalības veicināšana, iesaiste lēmumu pieņemšanā (t.sk.dalība projektos, brīvprātīgais darbs)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brīvprātīgā darba sistēma (caur ABJC) ➤ Jaunieši kā brīvprātīgie kultūras pasākumos pagastos ➤ Apkārtējās vides labiekārtošanas talkas pagastos ➤ Iesaiste Eiropas projektos (jauniešu apmaiņas, brīvprātīgais darbs, solidaritātes projekts “Izaicinājums kubā”) ➤ Sabiedrības līdzdalības aktivitātes (jauniešu pieaicināšana uz projekta “Velotrases izveide Alūksnē” skices prezentāciju) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bailes, ka viedoklis nav svarīgs un nepareizs ➤ Lielākā daļa jauniešu uzskata, ka nevar ietekmēt politiskos procesus un lēmumus ➤ Pārāk sadrumstaloti temati oficiālās tikšanās (grūti visu zināt) vai citreiz tieši pretēji nav fokusa un pārāk vispārināti ➤ Vairākkārt mēģināts reorganizēt un atdzīvināt “Jaunatnes lietu konsultatīvo padomi” 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vairāk informēt iestādes, uzņēmumus par iespējām piesaistīt brīvprātīgos ➤ Atgādināt regulāri par brīvprātīgā darba sistēmu ➤ Paplašināt starptautiska mēroga projektu iespēju pieejamību (sadarbības projekti ar partneriem, piemēram, Erasmus+ jauniešu apmaiņas) ➤ Skolu/klašu atvērtās durvis pašvaldībā (organizētas “tikšanās”), mēģinot mazināt barjeru un neizpratni par pašvaldības darbu.
<p>Iekļaujoša sabiedrība (jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušana) (veselības, ekonomiskie, ģeogrāfiskie u.c. šķēršļi)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projekts “Atklājot mobilitāti un sevi!” ➤ Pumpurs projekti pilsētā un pagastos 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bailes no nezināmā, būt nesaprastam ➤ Ne visi grib iekļauties ➤ Cilvēku skatieni (nemēģinās) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pārējās sabiedrības izglītošana iekļaušanas jautājumos ➤ Veidot kopīgas aktivitātes (iekļaujošas) ➤ Veicināt no bērnu darzā jau izpratni par dažādām sabiedrības grupām un toleranci
<p>Jauniešu psiholoģiskās un emocionālās labklājības sekmēšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sarunu klubs “NeRUNĀ” (sadarbībā ar biedrību “Centrs MARTA”) ➤ Pumpura projekti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Negribas dalīties publiski ➤ Runā aplinkus par lietām un vispārīgi (vēlme ir runāt tieši) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neformālās tikšanās ➤ Jauniešu pašu tikšanās (veicināt dot telpu un vietu, kur viņi var sanākt kopā) ➤ Radīt psiholoģiskās veselības popularizēšanas kampaņu (piemēram, kā sporta diena skolās) ➤ Aicināt arī psihologus un atbalsta personas no malas (ne vietējos)
<p>Jauniešu un sabiedrības izglītošana veselības, vides jautājumos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veselības veicināšanas projekts (jogas nodarbības) ➤ Jauniešu iniciētas sporta sacensības netradicionālos sporta veidos (“Dubļu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaunākiem jauniešiem trūkst informācijas un zināšanu par seksualitāti, seksuāli transmisīvām slimībām, izsargāšanos u.c. “tabu” tematiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ūdens ņemšanas vietas (krāni) pilsētā (kur atkārtoti uzpildīt pudeles) ➤ Organizēt amatieru sporta sacensības (vietēja mēroga)

	tautas bumba”, “Nakts volejbols un rogainings”)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Daļu jauniešu aizrauj modernas veselības veicināšanas metodes, bet trūkst personāla, kas var piedāvāt (joga, meditācija) ➤ Trūkst izpratnes par veselīga uztura nozīmi sabiedrībā ➤ Jaunieši arvien vairāk izvēlas kļūt par veģetāriešiem un vegāniem, vēlētos, lai skolā būtu plašākas izvēles iespējas izvēlēties šāda veida ēdienus 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolās aicināt biedrību “Papardes zieds” vadīt nodarbības un lekcijas, iespēju robežās piešķirt finansējumu ➤ Skolās domāt par ēdināšanas piedāvājumu vegāniem, veģetāriešiem (nedaudz plašāk un dažādot)
Mobilā darba ar jaunatni potenciāls Alūksnes novadā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projekts “Atklājot mobilitāti un sevi!” ➤ jaunatnes lietu koordinators Jaunannas pagastā ➤ jauniešu iniciatīvas (iniciatīvu projekti un tradicionālās aktivitātes, piemēram “Zelta prāti”, “Dubļu tautasbumba”) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ šobrīd sadarbība un jaunatnes darbs noris uz tautas namu un bibliotēku vadītāju entuziasma ➤ trūkst resursu (īpaši cilvēkresursu), lai spētu nodrošināt regulāras aktivitātes pagastos 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ iniciatīva “jaunatnes darbinieks zvana attālumā”, kurā pagastu skolas, bibliotēkas u.c. iestādes var pieaicināt jaunatnes darbinieku vadīt aktivitāti utt

SPORTS UN VESELĪBAS VEICINĀŠANA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Sporta infrastruktūras pieejamība un attīstība novadā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Āra trenāžieri pagastos ➤ Zeltiņu sporta un atpūtas parks ➤ Labiekārtotas peldētavas pilsētā un pagastos (Strautiņos, Liepnā, “Sisenītis” u.c.) ➤ Sakārtoti hokeja laukumi ➤ Daudzviet novadā izveidoti/labiekārtoti pludmales volejbola laukumi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ziemā trūkst slidotavu ➤ Nav nepieciešamās infrastruktūras peldēšanas apmācīšanai bērniem ➤ Katrā pagastā nepieciešama sakārtota peldvieta (iespēju robežās, kur ir attiecīgās ūdenstilpes) ➤ Trūkst koncepta no pašvaldības puses par sporta nozares attīstību novadā ➤ Nolietojas pieejamais sporta inventārs un trūkst līdzekļu tā atjaunošanai, vai jauna iegādei 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izglītības un sporta centra būvniecība ➤ Baseina izbūve iedzīvotājiem, pielāgojot to arī bērnu vajadzībām ➤ Nometņu (vai tml dz. aktivitāšu) organizēšana peldēt apmācības attīstīšanai gan Alūksnes ezerā, gan citās piemērotās ūdenstilpēs ➤ Profesionālu skolotāju/instruktoru piesaiste vasaras periodā peldēšanas apguvei jebkuram iedzīvotājam

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pie daudzām novada izglītības iestādēm sliktā stāvoklī āra sporta infrastruktūra ➤ Ne visā novada teritorijā pieejami skriešanas un veloceliņi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešams izstrādāt spēcīgu konceptu no pašvaldības puses par sporta nozares attīstību novadā ➤ Nepieciešama regulāra sporta inventāra atjaunošana un iepirkšana ➤ Āra sporta infrastruktūras labiekārtošana visām novada izglītības iestādēm ➤ Veicināt velo satiksmes attīstību un skriešanas ceļu infrastruktūru visā novada teritorijā ➤ Regulāri uzturēt un apsekot esošo sporta infrastruktūru, piemēram, savlaicīgi izplaut Disku golfa laukumu Mežiniekos
<p>Fizisko aktivitāšu pieejamība visiem (īpaši cilvēkiem ar kustību traucējumiem)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veselības veicināšanas projekta aktivitātes ➤ Zeltiņu sporta un atpūtas parkā pieejamība personām ar īpašām vajadzībām, bērniem u.c. ➤ Labiekārtota un visiem pieejama Jaunannas Zaķusala, dabas taka un tās apkārtējā teritorija ➤ Gan novada ģeogrāfiskais stāvoklis, gan labiekārtotās teritorijas piedāvā plašas iespējas sportot āra apstākļos (velobraukšana, orientēšanās utt.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Amatiersportam nav pietiekama infrastruktūras pieejamība ➤ Nav pietiekamā apjomā nepieciešamās tehnikas, lai sakārtotu izveidoto infrastruktūru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izglītības un sporta centra būvniecība ➤ Ziemas sporta centra “Mežinieki” teritorijas attīstība ➤ Apzināt sporta infrastruktūras objektu un tās aprīkojuma piemērotību senioriem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un veikt sporta infrastruktūras objektu pielāgošanu sporta infrastruktūras piekļūšanai ➤ Nepieciešama atbilstoša tehnika, lai sakārtotu infrastruktūru (piemēram, slēpošanas takas ziemā) visā novada teritorijā ➤ Veicināt sociālās atstumtības riskam pakļauto personu informēšanu un iesaistīšanu aktivitātēs

<p>Sabiedrības līdzdalība fizisko aktivitāšu un veselības veicināšanas pasākumu ieviešanā/radīšanā</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaunieši Liepnā regulāri organizē Nakts rogainingu ➤ Jaunannas jauniešu biedrība aktīvi organizē dažādus jauniešu pasākumus 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst iniciatora - līdera, kas būtu kā iedvesmotājs, īpaši “savējo” starpā ➤ Neziņa un nesapratne par aktivitāšu un pasākumu organizēšanas prasībām un normatīviem, jo īpaši Covid-19 situācijā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vingrošanas aktivitāšu organizēšana visai ģimenei ➤ Aktivitāšu un pasākumu organizēšanā attīstīt tiešsaistes platformu nodrošināšanu (piemēram, Zoom platformu) ➤ Vairāk organizēt mazāka mēroga aktivitātes un pasākumus, kā piemēram, vakara rotaļu sacensības, dažādus nelielus brīvdienu pasākumus ➤ Īstenot pasākumus iedzīvotāju iesaistei brīvprātīgā darbā sporta nozarē
<p>Sabiedrības izglītošana veselīga dzīvesveida jautājumos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veselības veicināšanas projekts 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst iniciatora - līdera, kas būtu kā iedvesmotājs, īpaši “savējo” starpā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Informatīvas kampaņas ➤ Veselīga dzīvesveida popularizēšana sākot jau ar pirmsskolas izglītības iestādēm, izveidojot atbilstošu sporta infrastruktūru visās novada PII ➤ Ģimeņu sporta aktivitāšu un pasākumu organizēšana ➤ Dažādu neprofesionālu sporta aktivitāšu organizēšana ➤ Prāta sporta popularizēšanas pasākumi
<p>Sporta tradīciju saglabāšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Krosa skriešanas seriāls “Mizojam, ka prieks” Zeltiņos ➤ Stipro skrējieni Ilzenē ➤ Nakts orientēšanās, dubļu tautas bumba, sporta spēles Jaunannā ➤ Skriešanas seriāls “Alūksnes pavasaris” ➤ Riteņbraukšanas sacensības “Līkloči papardēs” ➤ Orientēšanās seriāls “Horizonts” 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ierobežots finansējums nelieliem sporta tradīciju pasākumiem, t.sk. ir ierobežotas iespējas apbalvot dalībniekus 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešams finansējums no pašvaldības puses ➤ Sponsoru meklēšana

Augstu sasniegumu sporta attīstība (jauno talantu atbalstīšana)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ biatlonistu panākumi (piemēram, māsas Buliņas) ➤ ūdens motosportistu sasniegumi ➤ sporta skolas audzēkņu sasniegumi ➤ Alūksnes novada pašvaldības apbalvojums "Pagodinājums sportā" 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst iniciatora - līdera, kas būtu kā iedvesmotājs ➤ Nepietiekams finansējums augsta līmeņa sportistu atbalstam, īpaši 2021. gadā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nodrošināt atbilstošu infrastruktūru interešu izglītības programmu kvalitatīvai īstenošanai un jaunu talantu piesaistīšanai ➤ Nepieciešams finansiāls atbalsts no pašvaldības (prēmijām, treniņnometnēm utt.) augsta līmeņa sportistu izaugsmes sekmēšanai (vismaz divreiz lielāks nekā šobrīd)
Sports kā tūrisma pakalpojums	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ilzenē veikparks ➤ Garie tūrisma maršruti un dabas takas ➤ Lāzertaga spēle tūrisma objektā "Padomju armijas raķešu bāze Zeltiņos" 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tūrisma objektu pielāgošana un apvienošana ar aktīvās atpūtas iespējām (iespēju robežās, kur tas iespējams) ➤ Uzņēmēju piesaiste ziemas sporta inventāra nomas pakalpojumam
Inovācijas sporta jomā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤
Tautas sporta klubu veidošanās un attīstība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ biedrība "AL disku golfa klubs" ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Esošie tautas sporta klubi pastāv tikai uz entuziasma principa, viņiem nav konkrēta finansiāla vai materiāla atbalsta (tik cik paši piesaista atbalstītājus) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atbalstīt tautas sporta klubus ar telpām (tikšanās vietām), atvieglojumiem telpu nomai (piemēram, pagastu sporta haļļu izmantošanai ziemā utt, ja ir noteikta maksa).

ATBALSTS ĢIMENĒM AR BĒRNIEM

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Atbalsta pasākumu īstenošana ģimenēm ar bērniem (visām, īpaši viena vecāka un daudz bērnu ģimenēm)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bezmaksas transports uz skolu ➤ Bērnodārzs ➤ Bērna piedzimšanas pabalsts ➤ Ēdināšanas pabalsts ➤ Līdzmaksājums 3 eiro interešu izglītībā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Visos bērnodārzos nav līdzvērtīga infrastruktūra (dažos laba, citos vēl no padomju laikiem) ➤ Nav pietiekams atbalsts skolēnu nodarbinātībai vasaras mēnešos (visi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izglītības pārvaldei jāsakārto moderna un atbilstošas vides infrastruktūra bērnodārzos ➤

	<p>(Saldus pašvaldība)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir pieejama mūzikas skola, mākslas skola, sporta skola; ➤ Līdzfinansējums dalībai bērnu vasaras nometnēm 	<p>strādāt gribētāji netiek)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 	
<p>Labvēlīga vide un infrastruktūras pieejamība ģimenēm ar bērniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rotaļu, atpūtas, sporta laukumi ➤ Nojumes (nelielas vietas ar jumtu) ➤ Kvalitatīvas kultūrvietas (estrādes) ➤ Takas, dabas takas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vandālisms ➤ Nav, kas sakopj dabas takas ➤ Trūkst velo celiņu (starp pagastiem), kas rada traucējumus pārvietoties ģimenēm ar bērniem. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vides pieejamība visiem (izbraucams ar bērnu ratiņiem) ➤ Māju pagalmos sakārtota infrastruktūra, veidot konkursus bērnu laukumu labiekārtošanai/izbūvei
<p>Atbalsts alternatīvo ģimeņu (audžuģimenes, aizbildņi) kustībai</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pasākumi un sabiedriskais transports ir par brīvu ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dažādi sociālie dienesti dažādi raugās uz lietām un problēmām, nepieciešama konceptuāli vienlīdzīga attieksme dažādu problēmu risināšanā ➤ Šobrīd par alternatīvajām ģimenēm (arī Alūksnes novada) vairāk rūpējas Vidzemes reģiona ģimeņu atbalsta centrs "Smiltene" 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešams uzlabot komunikāciju sociālo dienestu, audžuģimeņu un aizbildņu ģimeņu starpā ➤ Veicināt nometņu pieejamību (vietu rindā) audžuģimeņu un aizbildņu apgādībā esošiem bērniem
<p>Sadarbība ar uzņēmējiem ģimenēm draudzīgu pakalpojumu attīstības veicināšanai</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vietējo uzņēmēju sociālās atbildības akcija "Bērnam draudzīga vieta" ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst vietas, kur lietot 3+ karti novadā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešamas plašākas iespējas, kur izmantot 3+ karti novadā gan pie uzņēmējiem, gan pašvaldības pakalpojumiem, piemēram, Alūksnes kultūras centrā
<p>Starpinstitucionālā sadarbība, īstenojot atbalstu ģimenēm ar bērniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Starpinstitucionālās sadarbības darba grupa (izveidota 2020. g.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dažkārt informācija par nepieciešamību atbalstīt ģimeni, tiek saņemta novēloti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešama lielāka starpinstitucionālā sadarbība ➤ Vairāk jāiesaistās sabiedrībai, informējot dienestus par nepieciešamību atbalstīt ģimenes ar bērniem

Alternatīvās dienas aprūpes formas (bērnu pieskatīšanas centri)	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finansiāli dārgi iedzīvotājiem ➤ Ja pieskatīšanas centrs nav regulārs, tad vecāki nelabprāt vestu bērnu pieskatīšanai svešiem cilvēkiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iespējams, ka šāda veida centri ģimenēm nav liela nepieciešamība ➤ Var vest uz blakus pagasta bērnudārzu, kamēr gaida rindu savam bērnudārzam
Brīvā laika pavadīšanas piedāvājums ģimenēm ar bērniem (t.sk. pirmskolas vecumā)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Interaktīvās spēles (“Mazatklātā Alūksne”, “Telec vasarā” u.c.) Covid laikā ➤ IzGAISMO Alūksni (var piedalīties visa ģimene) ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Maz (vai vispār nav) aktivitātes pirmskolas bērniem ABJC (taču ABJC nodrošina pirmskolas izglītības programmas tieši bērnu dārzos “Estētikas skoliņa”) ➤ Pirmskolas bērniem nav pieejami regulāri pulciņi ➤ Trūkst labierīcības pilsētā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ģimeņu informēšana par pieejamajiem pasākumiem un izklaides iespējām novadā, piemēram, izveidojot informatīvo bukletu “ko darīt ģimenēm ar bērniem Alūksnes novadā?” ➤ Atrisināt labierīcību pieejamības jautājumu pilsētā, īpaši tuvumā bērnu rotaļu laukumiem
Izglītojošu, neformālu grupu, pasākumu pieejamība jaunajām ģimenēm	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Agrāk vietējo māmiņu iniciatīva “Māmiņu skola” ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finansējums ➤ Kvalitatīvu tēmu definēšana 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jāaicina speciālisti runāt par konkrētām tēmām ➤ Apzināt un veidot jauno ģimeņu tīklu (uzturēt reģistru)
Ģimenes vērtību stiprināšana sabiedrībā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaundzimušo godināšana (u.c. pašvaldības atbalvojumi t.sk. ģimenēm) ➤ Balvos, Viļakā ikgadējs pasākums “Ģimeņu diena” 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Trūkst iniciatīvas no pašu ģimeņu puses 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kultūras nodaļai ieviest pasākumu “Ģimeņu diena”, godinot ģimenes vērtības???

Lauku attīstības jautājumu darba grupa 21.07.2021. ZOOM platforma

EKONOMISKI SABALANSĒTA LAUKU VIDE

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Nodarbinātība lauku teritorijās	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lauki ir ekskluzīva vieta, kur IR iespējams darboties 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zemi ienākumi = zems dzīves līmenis 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pagastu pārvaldēm lielāku pašnoteikšanos. Pagastu pārvaldes ir zinošākas par vajadzībām savās pagastu teritorijās.

Pārqualificēšanās kā priekšnosacījums lauku teritoriju attīstībai	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mūžizglītības programma “Mācības pieaugušajiem” - kā iespēja, nevis kā priekšnosacījums 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nav viegli iegūt izglītību otrreiz ne tikai vecumdienās ➤ NVA bezdarbnieku apmācības tiek izmantotas, bet zināšanas netiek pielietotas. Ir tikai apgūta projektu nauda 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mūžizglītība ir svarīga jebkurā vecumposmā, lai uzlabotu savas zināšanas ➤ Mūžizglītībai ir jābūt pieejamai tiem speciālistiem, kuri paši vēlas iegūt jaunas zināšanas
Ekonomiskā daudzveidība lauku teritorijās	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaņepju audzēšana, lauku tūrisms ➤ 3D printēšanas pakalpojums Briežuciemā, Balvu nov. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Produkcijas realizācija ir apgrūtināta. Lauku tirdziņi notiek pārāk reti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bioloģiskās ražošanas popularizēšana, ražojot produktus ar augsti pievienotu vērtību ➤ Pašvaldības veidots. Lauku tirgus paviljona izveide Alūksnē, iespējams arī pagastos. Lai būtu pieejama katru dienu un netiktu prasīta maksa. ➤ Iedzīvotāju izglītošana par VID un likumdošanas prasībām un noteikumiem, kad un kādā veidā drīkst tirgoties ar savu produkciju.
Teritorijas pašpietiekamības nodrošināšana (īsās pārtikas ķēdes, lokālais tirgus)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Benevillas piedāvājums restorānā ar pašu audzētajiem dārzeņiem un augļiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ražotājiem nepieciešams uz iepakojuma izvietot ražošanas zīmes par vietu, kur ražots, vai piederību konkrētam reģionam. Tā būtu kā kvalitātes zīme/rādītājs patērētājam. ➤ Uz iepakojuma jāparādās gan paša ražotāja zīmei gan “Ražots Alūksnē”
Lauksaimniecības un mežsaimniecības loma teritorijas saglabāšanā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lauku ģimenes, kas saimnieko jau vairākās paaudzēs 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mežsaimnieki ir ierobežoti ar valsts prasībām, ko nosaka valsts. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir jāatļauj īpašniekam pašam izlemt kā rīkoties ar savu īpašumu (zāģēt, saglabāt biotopus utt.)
Atbalsts jaunienācējiem lauku teritorijās	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešamas valsts atbalsta programmas jaunienācējiem laukos. ➤ Jaunajiem speciālistiem piedāvāt

			dzīvokļus pilsētā vai lauku īpašumus
	➤	➤	➤ NĪN nodokļu atlaides zemes īpašniekiem

ILGTSPĒJĪGAS LAUKU TERITORIJAS

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Kopienu loma lauku teritoriju revitalizācijā (piederības sajūtas veicināšana)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alūksnes diena Kalnciema kvartālā ➤ Ventspils pilsēta 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tiklīdz augs dzīves līmenis, tad veidosies piederības sajūta teritorijai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešami līderi, kas veido kopienas ap sevi ➤ Līderis pagastā ir pagastu pārvaldes vadītājs, nav nepieciešams veidot mākslīgi. Svarīgi ir veidot bērniem izpratni par ģimenes vērtībām. Jābūt paaudžu mijiedarbībai. ➤ Ja pagastu pārvaldes vadītājs ir kā līderis, tad šim amatam ir jābūt vēlētam nevis politiski veidotam
zaļi lauki = zaļas saimniecības	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Attālums līdz patērētājiem ir liels, nepieciešams veidot papildus PVN produktiem un inovatīvas idejas ➤ Ir atbalsts no ES fondiem ātraudzīgo sugu ieviešanai Latvijā, kas būtu jāizvērtē, vai nepieciešams. Labāk būtu popularizēt vietējās sugas. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zīmola ražota Alūksnē pilnīga izveide un sasaiste ar <u>ekoloģisko ražošanu</u>. ➤ Nosaukumu varianti: Ražots Alūksnes novadā, Ražots malēnijā. Ņemt vērā, ka Liepna nav malēnijā, bet Latgalē. ➤ Alūksnes centrālajai apkurei no Alūksnes enerģija izmantot biogāzi vai šķeldu, kas ražota Alūksnes novada teritorijā ➤

<p>Inovātīvās/netradicionālās lauku saimniecības</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lauku saimniecības veidojas kā vietas, kur strādāt attālināti. ➤ Bibliotēku projekts “Trešais tēva dēls” 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lauku reģionos ir slikts interneta pārklājums, kas neļauj veikt darba pienākumus attālinātā režīmā. ➤ Laukos nav visur pārklājuma arī teritorijās, kas atrodas 8km no Lienas centra. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešams veidot kvalitatīvu optisko interneta tīklu, nevis izmantot mobilo internetu ➤ Pašvaldības pagastu ēkās izveidot attālinātas darba vietas. Pamats jau izveidots uz bibliotēku bāzes.
<p>Unikalitātes saglabāšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Malēniskums ➤ Pededzes pagasta tradīcijas ➤ Liepna pagasts ir vienīgais pagasts novadā, kurš atrodas Latgales teritorijā. ➤ Krimuldas novadā Kubicas dabas taka - pārveidota par dabas un vēstures taku. ➤ Ilgāja ezera - Peļļu dabas taka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apzināt kapos vēsturiski nozīmīgas personas, kas apglabātas, lai sargātu tās. Nepieļaut kapu vietu iznīcināšanu, ja tās ilgāku laiku nekopj, ja nav pēcnācēju. Tas novērojams pašvaldības pārvaldītos kapos. ➤ Pirms kapavieta iznīcināšanas ir jāveic izpēte par tuvīkiem, mēģinot tos uzrunāt vai vienojoties par tālāko darbību. Ikvienu kapavieta ir svarīga un nevajadzētu tās šķirot pēc iedalījuma. ➤ Alūksnes mauzoleju parkā neveidot kā tūrisma objektu, saglabāt to, kā klusu kapavietu, izrādot cieņu aizgājušajiem. Neveidot tur troksni ar instalācijām. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaunlaicē veidot Malēniešu brāļu draudzi. Reliģiska, bet ekumēniska. Daudzviet atdzimst Latvijā. Ideja sakrālajam tūrismam. ➤ Pašvaldībai nākt pretī ar ēkām, kur kopienām rosīties. ➤ Veidojot jaunas dabas takas, iekļaut tajā izglītojošu informāciju par novada vēsturi, izceļot novada unikalitātes ➤ Veidot rakstu krājumu/grāmatu par novada vēsturiskajām liecībām un savu atmiņu piefiksēšana, lai saglabātu savu novada unikalitāti. ➤ Izkopt Alsviķu muižas parku ➤ Jā saglabā kapusvētku tradīcija ➤ Ja nav vairs, kas kopj kapavietas, tad kapu apsaimniekotājam būtu jāuztur šīs kapavietas ➤ Saglabāt un attīstīt Kalncempju pagasta Viktora Ķirpa Ates muzeju

INOVĀCIJAS LAUKOS

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
------------------------	-----------------------	----------	------------

<p>Viedie ciemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Viedie ciemi Somijā ➤ Viedie soli Rugājos 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vecāka gadagājuma iedzīvotājiem nav, kur ieņemt skaidru naudu no bankomāta. iespējama sadarbība ar bankām šīs problēmas risināšanā. Autobusu satiksme ir pārāk reta un īss laiks Alūksnes pilsētā, lai paspētu to izveidot ➤ Viedie ciemi veidojas viediem cilvēkiem = viediem jauniešiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vienotu dizaina viedo solu izveide pagastu centros un pilsētā (wi-fi, piepumpēt riepas, telefona uzlāde) ➤ Veicināt eksportspējīgu ražošanu laukos. Izglītot cilvēkus par eksportēšanu arī mājražotājiem. ➤ Nav izpratnes par viedo ciemu definīciju, nepieciešamas informatīvas kampaņas visiem iedzīvotājiem vai pieredzes braucieni uz viedajiem ciemiem ➤ E-pagasta pārvalde ➤ Veidot vietējo kopienu kopēju interaktīvu platformu izveidošana dzīvesvides uzlabošanai
<p>Digitālā prasība</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alsviķu bibliotēkas organizētas datorapmācības senioriem Alsviķos un Strautiņos 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Laukos bērniem nav vienlīdzīgas iespējas apgūt papildu zināšanas salīdzinot ar lielo pilsētu bērniem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lauku bērniem nepieciešamas plašākas iespējas izglīties par nozīmīgiem tematiem (gan piemēram observatoriju apskate, gan zinātnisko un vēsturisko pulciņu iespējas).
<p>Sociālās inovācijas (sociālā uzņēmējdarbība)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Druvienas latviskās dzīvesziņas centrs 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldība izsolē atsavina slēgtās skolās, tādā veidā tiek zaudēta skolu infrastruktūra. Ieteikums saglabāt skolas pašvaldības īpašumā un plānošanas dokumentos noteikt mērķi - izvietot ekokopienas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pirts pakalpojums lauku ciemos (lai pastāvētu, būtu jādotē) ➤ “simtlatniekus” norīkot darbos pie vecāka gadagājuma iedzīvotājiem ikdienas darbu palīdzēšanā ➤ Cilvēki, kuri ir darbības vecumā un saņem maznodrošinātā pabalstu, ar pašvaldības iesaisti varētu doties palīgā vecāka gadagājuma iedzīvotājiem ➤ Atbalsta pasākumi alternatīvo skolu izveidē. Īpaši ieinteresētu cilvēkus, kuriem ir būtiski vides ilgtspējas

			<p>jautājumi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldības slēgto skolu nodošana sociālās uzņēmējdarbības veikšanai (privātskolu veidošanai) ➤ Skolas kā eko-kopienas centri ➤ Pašvaldības iesaiste nepieciešama eko biedrības izveidē, piedāvājot telpu, kur fiziski atrasties. ➤ Nepieciešams saglabāt medicīnas pakalpojumu pieejamību lauku teritorijās
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Robotikas centrs Ādažos ➤ ABJC robotikas pulciņš 	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veidot robotikas radošo centru Alūksnē. Piesaistīt Raudiņu (dronu sporta sacensības)

PIEEJAMA UN KVALITATĪVA DZĪVES VIDE LAUKOS

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Lauku teritoriju sasniedzamība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Transports pēc pieprasījuma 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ slikta ceļu kvalitāte. ➤ pašam izdevīgāk greiderēt ceļu, nevis labot automašīnas ➤ sliktu ceļu kvalitātes dēļ lielāks degvielas patēriņš, bieži automašīnas remontu. ➤ Veclaicēnē nav pārdomātas tūristu plūsmas (brauc ar mašīnām maksimāli tuvu objektiem, cauri privātiem pagalmiem utt.) ➤ privātie īpašumi, kuros ir dabas takas, tiek piemēsloti, nav tualetes, privātajiem ir pašiem jāvāc. ➤ jādomā, kā ierobežot kvadraciklu kustību 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pašvaldības ceļi - pašvaldības ceļu fonds, kur iedzīvotāji, un vai uzņēmēji ziedo naudu konkrētam ceļam, lai varētu to salabot (tiek uzklauts iedzīvotāju viedoklis) ➤ Veclaicēnē stāvvietas, pārdomāta satiksmes organizācija, lai netiek izbraukāti bojāti pagalmi, privātpašumi. ➤ Ceļu būvniecībā paredzēt vietu riteņbraucējiem (lai nomales būtu drošas riteņbraucējiem (vismaz 0,5m). Paredzot piemēram paplatinātas ceļu nomales. ➤ Pārskatīt un izvērtēt taku izvietojumus, uzstādīt zīmes vietās kur ir privātās zemes.

		Veclaicēnē (troksnis traucē klusās vides baudīšanu)	
Kvalitatīva sakaru, elektrības infrastruktūras pieejamība	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ “Sadales tīkli” principi jaunu elektrolīniju izveidē (netiek brīdināti iedzīvotāji, demontēti vecie pieslēgumi, nepieciešams pieslēgties no jauna jaunajiem tīkliem par saviem līdzekļiem). ➤ mobilo sakaru pārklājumu kvalitāte 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Līdzfinansējums (piemēram, pašvaldības) elektropieslēgumu ierīkošanā mājām laukos, no jauna. ➤ Konsultanti, kā risināt elektrotīklu pieslēgumus. ➤ Risinājumi alternatīvās elektroenerģijas
Dažādu pakalpojumu pieejamība	➤ E-pakalpojumu pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nav tualetes ciemu centros. ➤ mazgāšanās pakalpojumi laukos. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešama katrā ciemā sabiedriskā tualete. ➤ Nepieciešama kultūras pasākumu dažādība laukos. ➤ atgriezt publiskās pirtis.
Mājokļi lauku teritorijās	➤ Zeltiņu pagasta iniciatīva apsekojot neapdzīvotās mājas atrast saimniekus, rast risinājumus kā tās piedāvāt iedzīvotājiem, kuri vēlas pārcelties uz laukiem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zeltiņu pagastā jauni iedzīvotāji gribētu ienākt - bet nav piedāvājuma. Laukos uz dzīvokļiem iedzīvotāji nevēlas doties (īpaši jaunieši). ➤ Vecās zemes un mājas bieži vien nopērk esošie lauksaimnieki pierobežnieki - ļoti sarežģīti jaunajiem ienākt laukos. ➤ bieži lauku īpašumu cenas ļoti augstas. ➤ Bankas atsaka kredītus lauku īpašumiem, jo augstas cenas, tālu no Rīgas. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ novada vēstīs ievietot informācija par lauku īpašumiem. ➤ Pašvaldībai palīdzēt ar informācijas apmaiņu - par neapdzīvotām mājām pagastos, lai jaunie varētu atrast sev lauku īpašumus.
Iedzīvotāju līdzdalība lauku aktivizācijai	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedzīvotāji netiek iesaistīti, informēti, piemēram Veclaicēnes attīstības veicināšanā, nav saiknes ar pašvaldību. ➤ Laukos iedzīvotāji nezina visu, kas notiek pašvaldībā, nav “kopīgas bildes”, bieži vien kādi jautājumi vai vajadzības tiek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Attīstīt intensīvāk no pašvaldības puses komunikāciju ar pagastu iedzīvotājiem ar zināmu regularitāti - vismaz 2x gadā, piemēram, prezentācijas kopā ar pagastu pārvaldēm. ➤ Diskusiju platforma, piemēram, konkrēta

		<p>pārrunātas individuāli, un citiem iedzīvotājiem nav zināms.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešama atgriezeniskā saite no uzņēmējiem, tūrisma sniedzējiem ar pašvaldību 	<p>pagasta iedzīvotājiem, vienam ar otru un pašvaldību pārrunāti plāni ieceres, nepieciešamības, atbildēt uz jautājumiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Domapmaiņas pasākumi.
Izglītības pieejamība	➤	➤ Skolu, bērnudārzu trūkums laukos	➤ Iespēja bērnu atstāt piemēram pieskatīt tuvāk dzīves vietai laukos, daļēji vai uz kādu brīdi.
	➤	➤ Tūrisms laukos ir tikai kā sezonāla pievienotā vērtība, jādomā par to, kā iedzīvotāji laukos varētu izdzīvot un nopelnīt visu cauru gadu.	➤ Laukos jābūt pieejamiem līdzfinansējumiem jaunu inovāciju, mazu uzņēmumu veidošanā, palīdzība jaunajiem zemniekiem.
Bibliotēkas	➤	➤	➤ Bibliotēka kā kopienas centrs, kurā var paņemt kādu darba rīkus, kaut ko sašūt, salabot vai informācija par to kur to atrast (dalīšanās ar kaimiņiem)

Kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma attīstības jautājumu darba grupa 22.07.2021. ZOOM platforma

AKTĪVA SABIEDRĪBAS KULTŪRAS LĪDZDALĪBA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Iesaistīšanās iespējas amatiermākslas kolektīvos un līdzdalības iespējas kultūras procesos	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 15 tautas nami, 75 amatierkolektīvi ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ trūkst vīriešu kārtā pārstāvju kolektīvos ➤ trūkst kolektīvu vadītāju ➤ nav jaunās maiņas ➤ zemais atalgojums ➤ maiņu darbs ietekmē mēģinājumu apmeklējumu ➤ mazs budžets kultūras kolektīvu atbalstam pašvaldībā ➤ transports – dārgs pakalpojums 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ transporta izdevumu segšana kolektīvu vadītājiem ➤ palielināt budžetu amatiermākslas darbība nodrošināšanai ➤ budžetu skatīt arī attāluma no centra kontekstā ➤ konkurētspējīgs atalgojums ➤ jaunu iniciatīvu ar sabiedrības iesaisti veidošana

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ nezināšana par kolektīva piedāvājumu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kolektīvu lielāka sadarbība novadā
Atbalsts iedzīvotāju radošajai pašizpaušmei	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Amatnieku tirdziņi ➤ TLMS Kalme ➤ Alūksnes muzeja Tornītis ➤ Medus muzeja aktivitātes ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uzņēmējiem, biedrībām nav tik lielas kapacitātes, lai nodrošinātu pastāvīgu tirgošanos ➤ īres maksas pašvaldības iestādēs 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kopējas aktivitātes, kopīgi pasākumi ➤ Kultūras pasākumos iesaistīt tirgoties, radīt iespēju pelnīt ➤ samazināt vai neņemt īres maksu no amatniekiem utt.
Iedzīvotāju līdzdalība kultūras procesos un uzlabota brīvprātīgo kustība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sabiedrības centrs ➤ Projektu konkurss ➤ Latvijas teātru salidojums 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brīvprātīgo trūkums pagastos ➤ pietrūkst komunikācijas ➤ nav līderu, kas iedvesmo ➤ nav jauniešu (Veclaicene) ➤ jauniešu blakus aktivitātes ir interesantākas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ciemu kopienu veidošana ➤ stimulēt jauniešu iesaistīties ➤ punktu krāšanas sistēma brīvprātīgajā darbā ➤ pašvaldības īpašais Paldies par brīvprātīgo darbu
Sabiedrības iesaiste kultūras mantojuma saglabāšanā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Privātā partnerība (piem., Bānīša stacija) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Malēnija kā vēsturiska teritorija
Sadarbības aktivizēšana starp valsts, pašvaldības un nevalstiskā sektora institūcijām	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Senioru sporta svētki 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atjaunot Malēniešu brāļu draudzi-ekumēniska kustība, kas apvieno ticīgos (tikšanās vieta- Baronu Volfu kapela), kas iedzīvina Malēniešu tradīcijas ➤ Amatu mājas vai centra izveidošana

TRADICIONĀLĀS KULTŪRAS UN RADOŠO NOZARU ILGTSPĒJĪGA ATTĪSTĪBA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
------------------------	-----------------------	----------	------------

<p>Mūsdienīga kultūras infrastruktūras un tehniskā aprīkojuma modernizēšana, sakārtota kultūrvide</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ AKC ➤ Jaunlaicenes bibliotēka ➤ Atjaunotās estrādes ➤ Mālpupes bibliotēka ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ierobežots finansējums, nevar nopirkt, ko grib, bet ko var atļauties ➤ iekrāto budžetā izmanto citiem mērķiem, ne kultūrā ➤ nav ērta pieejamība Veclaicenes tautas nama 2 stāvam (daudziem šāda problēma) ➤ nav ūdens padeve Veclaicenes 2 stāvā ➤ apgaismojums skatuvei Veclaicenes t.n ➤ Mārkalnē trūkst /nav tehnikas nodrošinājums – skaņa, gaisma ➤ Alūksnē novecojusi estrāde ➤ Katastrofāli trūkst jaunas bibliotēkas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ krāt naudas budžetā un nopirkt kvalitatīvu ➤ izmantot kultūrai pagasta attīstības naudu ➤ telpu pārkārtošana, pielāgošana, lai apmeklētājiem ērtāka piekļūšana ➤ Jaunas estrādes izbūve Alūksnē ➤ JAUNA, MODERNA BIBLIOTĒKA
<p>Bibliotēku pakalpojumu attīstība</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaunalūksnes bibliotēka ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ trūkst finansējums jaunākām IT ➤ novecojis IT ➤ lēns internets ➤ Nav atsevišķi uzrunāta auditorija, kura neapmeklē bibliotēku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Āra lasītavas pagastos ➤ Bibliotēkas kļūst par vienotu klientu apkalpošanas centru kontaktpunktiem ➤ Mobilās bibliotēkas pakalpojums ➤ Klientu aptauja, lai veicinātu apmeklētāju piesaisti ➤ Izglītojošas, neformālās programmas klientiem
<p>Muzeju pakalpojumu attīstība</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alūksnes muzeja restaurētās telpas ➤ Jaunlaicenes muzeja Malēniešu programma ➤ Digitālā spēle Mazatklātā Alūksnē ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ savas identitātes trūkums uz pārējo Latvijas fona 	<ul style="list-style-type: none"> ➤
<p>Tautas namu pakalpojumu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ AKC ➤ Jauniešu cieša sadarbība ar tautas namu Jaunannā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Covid-19 ➤ finansējuma trūkums ➤ darbinieku trūkums- viens darbinieks 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vakcinēšanās ➤ Finansējuma piesaiste no citiem finansētājiem

attīstība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alsviķu KN programmas “SBRL” piedāvājums citām kultūras iestādēm ➤ Kino seansi tautas namos ➤ Digitālās spēles 	<ul style="list-style-type: none"> bibl./tautas nams ➤ cilvēku apjukums par ierobežojumiem ➤ iedzīvotāju trūkums ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Attīstīt sadarbību ar citām iestādēm novadā, NVO, brīvprātīgajiem utt. ➤ Radošās darbnīcas mazam cilvēku lokam ➤
Atbalsts NVO un privātajam kultūras sektoram	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Projektu konkurss ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ neaktīvu kultūras biedrību īpatsvars ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sadarbība starp privāto sektoru, NVO – telpu nomas samazināšana vai atcelšana
Radošā uzņēmējdarbība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alūksnes muzejs – Tornītis, ledus pagrabs amatniekiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤
Unikālu – novadam raksturīgu kultūras produktu veidošana, iesaistot vietējās radošās personības un kolektīvus	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Malēniešu svētki 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ideju trūkums ➤ Lielas idejas – vajag finansējumu ➤ nepiemērota infrastruktūra, kas sadārdzina pasākuma izmaksas ➤ viens darbinieks uz divām iestādēm/ vienā iestādē/ komandas trūkums ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lielāka sadarbība ar Ermaņmuižu ➤ Pilssalas svētki ➤ Atpakaļ Zušu svētkus ➤ Svētki Muižas parkā , īpaši ziemas sezonā ➤ Ziemas sezonas piedāvājums/ledus skulptūras ➤ Mežinieku ziemas festivāls

KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA POTENCIĀLS

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Attīstāmās teritorijas novadā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Muižas parks ➤ Pilssala, Livonijas ordeņa pilsdrupas ➤ Raķešu bāze Zeltiņos ➤ Bānīša stacijas kvartāls ➤ Jaunlaicenes muižas parka projekta izstrāde 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaunlaicenes muižas parks-realizēt ➤ attīstīt Liepnā vecās muižas teritorijā esošo brūzi (jumts, ēka)- senču, amatnieku telpa, un skatu tornis, blakus atrodas daļēji nojaukta kalts, infrastruktūras problēma, atrodas upes krastā ➤ mantojums pieder privātām personām ➤ birokrātija 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 1.kārtas realizācija atbalstīta, kārtu pēc kārtas ➤ teritoriju attīstība pa kārtām ➤ lampu gaisma, atbilstošu apgaismojumu uzstādīt, siltu gaismu

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ apgaismojums LED kultūras pieminekļiem, nelikt prožektorus ➤ Jaunlaicenes centrā tornītis, atjaunot 	
<p>Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana/ ēkas, objekti, vietas..</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alūksnes Jaunā pils ➤ Alūksnes Bānīša stacija ➤ Kultūras centrs ➤ Muzeji ➤ Opekalna kapi (digitalizēti, var atrast info attālināti) ➤ Pededzē krustakmens un baznīca 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sakrālais mantojums, Opekalna un Alūksnes baznīcas – apsaimniekošana un finansēšana no pašvaldības ➤ Alūksnes kapi (izzūdošās, neoptās kapu kopiņas ar pieminekļiem, vēsturiskas personības) ➤ Pededzē vēsturiskās ēkas uz sabrukšanas robežas (privātie) ➤ Pededzē senās ēkas ar senajām krāsniņām remontēt, piedāvāt tūristiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ veidot draudžu sadarbību ar pašvaldību, ne tikai kā tūrisma objektus, bet arī apsaimniekošanā ➤ Apzināt kapos vēsturiskās personības, saglabāt pieminekļus ➤ digitalizēt Alūksnes kapus
<p>Kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšana/ neaizmirstot Covid ietekmi</p> <p>Kultūrvēsturiskā mantojuma plašāka izmantošana reģionālā zīmola un tūrisma piedāvājuma veidošanā; starptautiska mēroga kultūras pasākumu organizēšana, piesaistot vietējos un ārvalstu tūristus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sajūtu parks ➤ Eiropas dienas ➤ Muzeju nakts ➤ Malēniešu svētki ➤ Amatu dienas Mārupes saieta namā ➤ Masleņica PEDEDZE ➤ skatīties uz tūrisma kopumā, novadā-tūrisma meka ➤ Alūksne- gaišākā Latvijas pilsēta 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Covid ietekme ➤ draudi Malēniešu kultūrvēsturiskā mantojuma izzušana ➤ Iesaistīt rokdarbniekus, veidot sadarbību ar muzejiem, veidojot izstādes ➤ sezonālitate!!! ko darīsim, ko piedāvāsim ziemas sezonā?? ➤ kam organizējam pasākumus? vietēja, starptautiska mēroga ➤ apdzīvot kultūras objektus, cilvēks pretī ➤ kultūras produktu kvalitāte ➤ lai izlīdzinās apmeklējums pilsētā, novadā ➤ kultūras objektu pieejamība (nav pieejamas viesnīcas, naktsmītnes, kas ierobežo tūristu šeit uzturēties, arī 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nodot zināšanas no paaudzes paaudzē, apzināties to kā savu ➤ veidot izglītojošu un interaktīvu izzināšanas procesu, kas vēlas nest mantojumu ➤ pareizticīgo tradīcijas, lokālās identitātes saglabāšana, darbs ar jaunatni ➤ uzņēmēju un pašvaldības sadarbība naktsmāju jautājumā ➤ uzņēmējiem pārkvalificēties uz viesu mājām pagastos

		pagastos) ➤ kempinga vietas, dzeramais ūdens pieejamība tūristiem	
Novadpētniecības tēmas, stāsti	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Marienburga ➤ Gliks ➤ Fītinghofi ➤ Malēnieši ➤ Pededze 	➤	➤

SABIEDRĪBAI PIEEJAMS KULTŪRAS PIEDĀVĀJUMS

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Kultūras piedāvājuma pilnveidošana, t.sk. sabiedrības grupām /bērniem un jauniešiem, ģimenēm, Mazākumtautībām, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sabalansēts, daudzveidīgs kultūras institūciju tīkls un kultūras norišu piedāvājums novadā ➤ Masļeņica ➤ Senioru sporta svētki ➤ Audiogrāmatas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bibliotēkās nav fiziskās pieejamības cilvēkiem, ar kust. traucējumiem ➤ vecāka gada gājuma ➤ jaunās māmiņas ar bērnu ratiņiem ➤ piedāvājums jauniešiem, muzejs, kultūra ➤ bibliotēkas atpaliek no jauninājumiem tehniskajā un IT jomā ➤ uzrunāt ekonomiski aktīvākās grupas, lai iesaistītos pasākumos 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iespējams, pielāgot, vai pilnīgi jauna būve ➤ sadarbība ar ABJC ➤ aptaujas, profesionāli izstrādātas intervijas
Radošas un aktīvas nevalstiskā sektora organizācijas.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alūksnes un Apes novada fonds ➤ Bibliotēkas draugu klubiņš, neformālā grupa ➤ senioru grupa, arī neformālā ➤ Liepnas jauniešu saime 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sporta metodiķi, iesaistot jauniešus ➤ improvizācijas teātris, treniņi pagastos uz vietas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pagastos lokāli, profesionālus speciālistus, kas pārzina jomu

<p>Kultūras infrastruktūras iznomāšana nevalstiskajam sektoram kultūras procesa aktivizēšanai un dažādošanai.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sabiedrības centrs ➤ Sadarbībā ar pašvaldības iestādēm organizējot pasākumus, telpu nomu nosedz konkrētā pašvaldības iestāde 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ieteikums turpināt sadarbību
<p>Infrastruktūras pieejamība /ekonomiskā pieejamība</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ AKC ➤ katrā pagastā ir vismaz viena kultūras iestāde, vismaz viena bibliotēka ➤ Jaunlaicenes pagasta bibliotēka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tautas nams arvien biežāk kļūst par sabiedrības centriem ➤ ceļi ➤ interneta tīkla pārklājuma ātrums ➤ finansiālas grūtības uzturēt objektus, piemēram, pagastam estrādi ➤ Bibliotēka uz riteņiem, mobilā bibliotēka ➤ Brīvprātīgā darba attīstība ➤ Atvaļinājumu laiks pakalpojuma nepārtrauktai pieejamībai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uzrunāt jauniešus un seniorus par papildus darba iespējām, piemēram ar nodarbinātības aģentūru ➤ barteris
<p>Pieejamība digitālā vidē</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pasākumu tiešraides AKC ➤ Muzejiem un bibliotēkai digitālās izstādes ➤ atsevišķas iestāžu mājas lapas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izglītošanās darbam digitālajā vidē ➤ mājas lapas kā vienots vienums ar kopēju dizainu un finansējumu visām pašvaldības iestādēm 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kursu, apmācību piedāvājums
<p>Kultūras popularizācija</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Starptautiskie festivāli ➤ Lokālie masu mediji ➤ pašvaldības mājas lapa ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vienota un ticama informācijas izvietošanas platforma
<p>Profesionālās mākslas pieejamība</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ AKC ➤ Bibliotēkā tikšanās ar autoriem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepietiekami tiek izmatotas KKF finansējums profesionāļu piesaistei ➤ Apsardzes trūkums pasākumu organizēšanas nodrošināšanā ➤ Finansējums 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rakstīt vairāk projektus ➤ Koncerts Alūksnē, no pagasta organizēts transports

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tehnisko cilvēku trūkums ➤ Mākslinieku honorārs, gadiem naudu nesakrāsi ➤ Ideju banka par piedāvājumu uz pasākumiem 	
--	--	---	--

Infrastruktūras un sabiedrisko pakalpojumu attīstības jautājumu darba grupa 27.07.2021. ZOOM platforma

PAŠVALDĪBAS INFRASTRUKTŪRA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Ceļi, ielas un veloceļi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atjaunoti ceļi novadā no lauku attīstības programmām ➤ Tallinas veloceļi no pārstrādātām plastmasas pudelēm ➤ Veloceliņu segums veidots no pārstrādātām mašīnas riepiņām 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešama Helēnas ielas atjaunošana ➤ VAS Ziemeri - Veclaicene autoceļa stāvoklis slikts. ➤ Korneti – Krabi VAS ceļš ļoti sliktā stāvoklī. ➤ No grants ceļa segumiem rodas lieli putekļi. Citur tiek risināts, to mitrinot/ atputekļojot. Ziemera pagastā tiek darīts. ➤ Reģionālā autoceļa Viļaka-Zaiceva ir stāvoklis slikts ➤ Ceļi, kurus neapdzīvo, aizaug ➤ Ceļiem ir aizaugušas malas ar krūmiem, kā dēļ ceļmalas ir nepārredzamas ➤ Dažviet pilsētā ir vietas, kur krūmi un koki aizaug un traucē redzamību krustojumos ➤ Grants ceļi ir nolietoti, jo to virskārta jau ir vairākkārt nogreiderēta, nepieciešams ne tikai greiderēt, bet arī atjaunot segumu. ➤ Liepnā izstrādāts veloceļiņš, bet darbi nav uzsākti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Sakārtot autoceļus no ciemu teritorijām līdz novada centram</u> ➤ Jāturpina pašvaldības autoceļu pārbūve pagastu teritorijās ➤ Apzināt vietas, kur ir māsaimniecības tuvu grants seguma ceļiem. ➤ Lāzberģa-Šļukuma ceļam nepieciešamā atputekļošanas apstrāde vai seguma maiņa. ➤ <u>Starptautiski sasniedzamo ceļu kvalitāte jāuztur</u> ➤ <u>Grants seguma ielu programmas turpināšana, ielu atputekļošana un ielu asfaltēšana jāturpina.</u> ➤ Gājēju un veloceļiņu izbūve pagastos ➤ Līdzekļi jāiegulda tajos ceļos, kur atrodas uzņēmumi un Zemnieku saimniecības ➤ Ceļi pa kuriem tiek pārvadāti skolēni, ir jāuztur kvalitatīvi ➤ Iesaisīt sarunās Satiksmes ministriju par papildus finansējuma piesaisti ➤ Valsts dotācijas palielināšana, lai pašvaldība

			<p>var uzturēt ceļus, attīrot no apauguma, krūmiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešama atbilstoša ceļu uzturēšana
Publisko teritoriju apgaismojums	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rojā pie laternām ir saules baterijas ar rotoru, elektrības ražošanai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pededzes ciema centrā apgaismojuma nav. ➤ Ziemeļu centrā trūkst apgaismojuma ➤ Apdzīvotās vietās trūkst apgaismojuma 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ziemeļos izvietot LED apgaismojumu ➤ Papildināt apgaismojuma tīklu pagastu ciemos ➤ Kolbergī nepieciešams nomainīt uz modernu apgaismojumu
Publiskā ārtelpa pilsētā (parki, skvēri, zaļās zonas)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Viedie soli ➤ Rīgas parkos suņu vietas. Suņu pasts. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veidojot jaunus projektus daudz tiek cirsti koki un netiek iestādīti jauni ➤ Labierīcību trūkums pilsētā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pilsalā izvietot viedos solus ➤ Pārņemt dažādus jauno tehnoloģiju risinājumus parkos ➤ Brīvkrāni pilsētā kā dizaina elementi ➤ Pēc katra nocirstā koka jāiestāda citur vieta (piemēram 3 jauni koki) ➤ Iežogots atpūtas laukums suņiem. Malienas ielā laukums nav patīkams.
Publiskā ārtelpa ciemu teritorijās	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beverīnas puķu dobe ➤ Pilsētu zaļie dārzi kopienu veidošanai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ciemu teritorijās nav publisku vietu (skvēri, atpūtas vietas). Nepieciešamas katrā ciemā, lai jaunieši neuzturas pieturās. Lai ikvienam iedzīvotājam ir kur uzturēties. ➤ Degradētās būves pagastos. Nav zināma arī to ēku piederība. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nenoplaut visu zālienā, bet izveidot puķu plāvas. ➤ Izveidot daudzfunkcionālu atpūtas un izklaides vietu ciemu teritorijās. ➤ Jāiesaista iedzīvotāji līdzdarboties. ➤ Koptārzi daudzdzīvokļu māju pagalmos
Pašvaldības ēkas	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nav vides pieejamības pašvaldības ēkās ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uzlabot pagastu teritorijās esošo ēku energoefektivitāti
Vides pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nav vides pieejamības pašvaldības ēkās 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veclaicenes tautas namā nepieciešams ēdināšana 2. stāvā. ➤ Pašvaldības tukšajām ēkām jārod labs apsaimniekošanas veids.

Sabiedrības līdzdalība publisko teritoriju saglabāšanā un apsaimniekošanā	➤ Publiskie zaļie dārzi Romā	➤	➤ Jāiesaista iedzīvotāji līdzdarboties publisko teritoriju uzturēšanā, labiekārtošanā
---	------------------------------	---	---

SASNIEDZAMĪBA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Sabiedriskais transports novada teritorijā ilgtermiņā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Transports pēc pieprasījuma ➤ Kopā-braukšana ar domubiedru grupas Alūksni->Rīga palīdzību 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Attālāko iedzīvotāji nevar nokļūt, līdz novada centram ➤ Domubiedru grupas samazina klientūru Sabiedriskajam transportam ➤ Sabiedriskais transports ir ļoti lēns. Ceļā pāiet 1h no Veclaicenes līdz Alūksnei 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešams turpināt "Transports pēc pieprasījuma", jo bija pozitīvas atsauksmes. Vismaz 1x mēnesī pagarināt transporta maršrutu. ➤ Nepieciešams vairāk ekspresautobusu maršrutu
Videi draudzīga mobilitāte	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tartu līdz mikrorajonam ir izveidoti veloceliņi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Velotaka ir aizaugusi un nekopta. Velomaršruts Bānīša stacijas zonā. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veidot piemērotu infrastruktūru riteņbraucējiem ➤ Veidot ceļu infrastruktūru, kas būtu piemērota elektroskūteriem ➤ Veloceļš apkārt ezeram
Pašvaldības pakalpojumu digitalizācija	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Saziņas portāli/aplikācijas, kur iedzīvotājiem iesniegt ziņas par nekārtību pilsētā. Valmiera u.c. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedzīvotājiem nepieciešama palīdzība izmantojot digitālos pakalpojumus, arī izmantojot latvija.lv 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izvietot saziņas portālu iedzīvotājiem ➤ Digitālos pakalpojumus sniegt arī pagastos, piemēram, izveidojot ko līdzīgu KAC ➤ Organizēt iedzīvotāju apmācības digitālās prasmes celšanai ➤ Digitālajiem pakalpojumiem jābūt vienkārši lietojamiem un uztveramiem
Elektronisko sakaru pieejamība (internets, radio, TV)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Publiskie Wi-Fi pieejas punkti pie bibliotēkas u.c.tiek bieži izmantoti gan 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pieejas punkti Wi-Fi bieži nedarbojas ciemos un Veclaicenes info punktā (nav 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešamais valsts līdzfinansējums optiskā interneta izmaksu segšanai sadarbībā

	pilsētā, gan pagastos	<p>elektrības padeves)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir daudz optiskā interneta kabeļu, bet nav pakalpojuma sniedzēju, kas nodrošinātu pakalpojumu ➤ Interneta pieejamība novada teritorijā daudzviet nav pietiekoša. Tas ir būtiski gan iedzīvotājam, gan uzņēmējam ➤ Pierobežā nav telefona signāla ➤ Interneta pārslodze rada lēnu internetu ➤ Iedzīvotāji neziņo pašvaldībai par sakaru tīklu nepietiekamību ➤ Pakalpojuma sniedzēji nenodrošina pilnu jaudu internetam ➤ Pierobežā iedzīvotāji spiesti izmantot Krievijas piedāvāto televīziju 	<p>pakalpojuma sniedzējiem</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kvalitatīva interneta nodrošinājums ➤ Kvalitatīva interneta nodrošinājums nepieciešams arī operatīvajiem dienestiem
--	-----------------------	---	---

KAPITĀLSABIEDRĪBU PAKALPOJUMI

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Jauni ūdenssaimniecības centralizētie tīkli	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldības atbalsts jaunu pieslēgumu veikšanai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iedzīvotāji nevar identificēties latvija.lv, ja iedzīvotājiem ir konti Latvijas Pastā. Tādējādi jāveido ir savs eParaksts. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešami atviegloti nosacījumi jaunu pieslēgumu veikšanai. Projektēšanas izmaksas ir lielākas nekā būvniecības izmaksas. ➤ Apgrūtināti būvnoteikumu izpildes nosacījumi. ➤ <u>Pašvaldībai pārskatīt līdzfinansējuma nosacījumus, ar iespēju palielināt apbalstu.</u> ➤ Iedzīvotājiem ir sarežģīti izprast kā aizpildīt būvniecības sistēmas, nepieciešama lielāka palīdzība pieteikuma rakstīšanā, konsultācijas.

Pietiekams medicīnas personāls	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldības atbalsts jaunažiem speciālistiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izvērst pašvaldības atbalstu speciālistiem piedāvājot atbalstu arī citu jomu speciālistiem
Jauni siltumapgādes centralizētie tīkli	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rīgas centrā, vecpilsētā nedrīkst kurināt ar malkas apkuri ➤ Alūksnes enerģija piedāvā izbūvēt pašiem savā īpašumā siltummezglu vai maksāt pa daļām. Tādējādi rodas ap 5 jauniem pieslēgumiem gadā. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nav pieejams pašvaldību līdzfinansējums ➤ Daudzām privātmājā nav sava finansējuma pieslēgties vai izmantot videi draudzīgu risinājumu ➤ Daudzdzīvokļu mājās, kur agrāk bijusi centrālā apkure, bet vairs nav, iedzīvotāji ierīkojuši privātās apkures (krāsnis) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apsekot ēkas vai atbilst ugunsdrošības prasībām ➤ Sniegt iedzīvotājiem konsultācijas par iespējām pieslēgties centralizētai apkurei. ➤ Radīt vienu paraugmāju, kas pieslēgusies centralizētajai siltumapgādei ➤ Neveicināt privāto apkures sistēmu izveidi dzīvokļos
Kapitālsabiedrību pakalpojumu pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alūksne kā labais piemērs ➤ Jaunlaicenes ciema labais piemērs 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Piederību, robežu stingrāka definēšana ➤ Pededze un Kolberģis (Ezermalas iela) vēlas pieslēgties siltumapgādes tīklam, tomēr šobrīd nav pieejams ➤ Lauku teritorijās ir ierobežota centralizētās siltumapgādes pieejamība 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Nepieciešams izveidot kanalizācijas tīklus Alūksnes ezeram piekļaujošajās teritorijās</u> ➤ Siltumapgādes jautājumu risināt caur pašvaldības prizmu. Piemēram, ar Annas pagasta katlu māja varētu apkurināt blakus esošās ēkas. Izmantot jau esošo apkures infrastruktūru ciemos, to uzlabojot un papildinot. ➤ <u>Visās pilsētas ielās ir jānodrošina iespēja pieslēgties centralizētai kanalizācijai un ūdensvadam. Primāri izveidojot tīklus pilsētas galvenajās ielās.</u>
Sniegto pakalpojumu kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> ➤ “Alūksnes enerģijas” un “Rūpes” pakalpojumu kvalitāte ir apmierinoša 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pieprasījums pa centralizēto siltumapgādi šobrīd nav lielāks nekā piedāvājums 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neieciešams turpināt sniegt pakalpojumus saimnieciski izdevīgi, sadarbībā ar pašvaldību ➤ Uzlabot komunikāciju starp

			kapitālsabiedrībām un iedzīvotājiem
--	--	--	-------------------------------------

MĀJOKĻI UN VIDES INFRASTRUKTŪRA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Īres dzīvokļu pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldības īres dzīvokļi tiek piešķirti speciālistiem, kas novadā trūkst. ➤ Kuldīga (vecpilsētā uzņēmēji iegādājas mazas dzīvokļu mājas, tās izremontē un sniedz uz īri). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jāatjauno dzīvojamais fonds. ➤ pašvaldības īpašumā pilsētā ir 200 dzīvokļi, ~200 ārpus Alūksnes pilsētas. No tiem daudzi ir remontēti un īres maksas ir nesamērīgi zemas. ➤ pašvaldības īres dzīvokļi tiek nodzīvoti un neatpeln sevi, ir zaudējumi. ➤ Nesakārtoti esošie īpašumi pilsētas centrā). ➤ izīrētājs ir ķīlnieks, t.sk. pašvaldība. ➤ īres tirgus LV nestrādā. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jāpaaugstina tirgus situācija dzīvojamajam fondam (pašvaldības dzīvokļiem). ➤ Piedāvāt dzīvokļus speciālistiem ne tikai pilsētā bet arī ārpus. ➤ dzīvojamā fonda atsavināšana (pašvaldības). vidēji neremontēta dzīvokļa cena pilsētā 15-20 tūkst. ➤ Nepieciešami risinājumi, kā nesakārtotos īpašumus pilsētā varētu iegādāties uzņēmēji, lai tos atjaunotu un izveidotu īres dzīvokļu.
Jauns dzīvojamais fonds	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Smiltenes novada pašvaldība (problēma-īres cena atjaunotajā mājā ir tik maza, ka tā pat nav konkurējoša tirgū, privāti nevar piedāvāt par tik zemāk cenām īrēt). ➤ Valmieras pašvaldība. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ esošajam dzīvojamam fondam ir ļoti dažāda kvalitāte. ➤ jaunu ēku būvniecība ir ļoti dārga, kāda būs pirktspēja (segmenti), kam mēs palīdzēsim ar jauno dzīvojamo fondu, kura mērķauditorija būs spējīga to īrēt vai nopirkt. ➤ Jaunu ēku būvniecību Alūksnē ir dārgāka nekā Rīgā (transporta, darbaspēks utt.). ➤ trūkst dzīvojamais fonds lieliem uzņēmumiem, lai tie varētu ienākt novadā. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>jauna dzīvojamā fonda izveide jārealizē uzņēmējam</u>, to nevar veikt pašvaldība. Pašvaldības iesaiste varētu būt zemes piešķiršana vai tml. ➤ nepieciešams nodrošināt īres dzīvokļus uzņēmumu speciālistiem, kuri strādā kādā uzņēmumā uz brīdi, vai daļēji. (īstermiņa īre).

Mājokļu (dzīvokļu, viensētu) pieejamība laukos	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nopirkti īpašumi, piemēram no mežu firmām, kuras esošās viensētas atdala no mežu zemēm, jo viņiem tās nav nepieciešamas. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ neregistrēti īpašumi (ēkas bez subjekta), nav ieregistrētas zemes grāmatā, salīdzinoši labā stāvoklī bet netiek lietotas. Zeme ir pašvaldības. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pilsētas un lauku teritorijas jāsaka atsevišķi. ➤ <u>konsultēt un sakārtot jautājumu par zemēm (pašvaldības), uz kurām atrodas nenoskaidrotas piederības būves.</u> ➤ dzīve laukos kļūst aktuāla.
Priekšnosacījumi, lai es dzīvotu Alūksnes novadā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ telpu noma īre uzņēmējdarbībai. ➤ rehabilitācijas centram (vai specifiskai uzņēmējdarbībai) trūkst telpu, nav pieejams ūdens, kanalizācija. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ līdzfinansējumi vai cita palīdzība, atbalstīt uzņēmējus pirmajos brīžos, kad tikko uzsākta uzņēmējdarbība, jo sākotnējās izmaksas uzņēmējiem vienmēr ir ļoti lielas.
Mājokļu pieejamība maznodrošinātām un grūtībās nonākušām personām	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤
Daudzdzīvokļu māju pagalmi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pils iela 34, Alūksnē iekškvartāls. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sliktā stāvoklī, sliktais stāvoklis ietekmē arī drošību (arī privātmājām) ➤ Pilsētas centrā iekšpagalmi sliktā stāvoklī (teritorijas kas ir publiski izmantojamas, "Pajumtes" iekšpagalms, Pie "Maka", blakus LMT veikalam. ➤ Rotaļu laukumi pie daudzdzīvokļu ēkām nav vai ir. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nepieciešams līdzfinansējums arī privāto māju (publisko ēku) labiekārtojumam, lai sakārtotu piegulošās teritorijas.
Ilgtspējīgs mājoklis	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ šobrīd zemesgabali pilsētas teritorijā, kurus iespējams iegādāties, ir ļoti mazi, visi, lielākoties ir apbūvēti. ➤ Mazdārziņi attīstās kā blīvāk apdzīvotas teritorijas, kļūst par patstāvīgām dzīves vietām. ➤ Vācijas pilsonis iegādājies daudzus īpašumus, bet šobrīd tie netiek virzīti un attīstīti, līdz ar to nav iespējas citiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>jaunu mājokļu kvartālu veidošana</u>, jauni privātmāju kvartāli, kuri balstās uz konkrētiem kritērijiem (videi draudzīgie, zaļie energoefektīvie un tml.) inovatīvo ciemu attīstība. ➤ Jau šobrīd Alūksnes piepilsēta izveidojusies - Kolbergis, ar iespēju attīstīt, kā inovatīvu jaunu dzīvojamo kvartālu (ar pievienoto vērtību).

		iegādāties.	
Intensīvi nokrišņi un to radīto risku mazināšana	➤	➤	➤
Mājokļu drošība	➤	➤	➤

Sociālās palīdzības un veselības aprūpes jautājumu darba grupa 28.07.2021. ZOOM platforma

INOVĀCIJAS SOCIĀLAJĀ JOMĀ

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Attālinātā dažādu veselībai būtisku parametru uzraudzība	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Medicīnisko telemetrijas datu uzraudzības institūcija, kura problēmu gadījumā nosūta nepieciešamo speciālistu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veci cilvēki, kuru veselībai būtiskus parametrus attālināti var kontrolēt speciālisti un tāpēc viņiem nav jāpamet sava ierastā vide 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tehnoloģijā balstītas nodaļas izveide kādā no institūcijām ➤ Operatoru dienesta izveide, aplikācija izveide, kas nodrošina veselības speciālistu uzraudzību ➤ Sociālo pakalpojumu, piemēram, kā dzīvības pogas
Produkta inovācija	➤	➤	➤
Procesa inovācija – dzīves kvalitātes uzlabošana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zīmols “Zīle” Apes novads no džinsu auduma radīti jauni apģērbi darba integrācijas uzņēmums ➤ Sadarbība starp pašvaldību un NVO sektoru tiek uzskatīta kā neatņemama dzīves sastāvdaļa ➤ Dažādi semināri diskusijas dažādu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mazpilsētā trūkst darba ir speciālisti ar prasmēm, bet nav iespēju sevi realizēt ➤ Darbs ar NVO nav sistematizēts nav plānveida sadarbība, jāapzina ko pašvaldība ➤ Telpu trūkums NVO pensionāru biedrībai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ar mentora palīdzību un uzņēmējdarbības atbalsta speciālista palīdzība ➤ Sadarbības veicināšana pašvaldība piedalās ar līdzfinansējumu ➤ Līdzdarbība sadarbības veicināšana starp NVO un pašvaldību (diskusiju

	problēmu risināšanā ➤ Mans Dārzs manai veselībai		klubi, diskusiju pēcpusdienas starp dažādām mērķa grupām, pensionāri, invalīdi sociālie uzņēmēji, uzņēmēji) ➤ sociālais uzņēmums kā ekonomikas jomas dalībnieks
Marketinga inovācija	➤ Sociālā sporta aģentūra fiziskās aktivitātes redzes invalīdiem	➤	➤ sporta nodarbības sadarbībā ar sporta skolām un brīvā laikā pavadīšanas iespējas ➤ jāveido informatīvo
Organizatoriskā inovācija	➤	➤ sarežģīts birokrātiskais slogs, lai saņemtu sociālos pakalpojumus Dienas centra pakalpojumiem ➤ nav Dienas centra pensionāriem un veciem ļaudīm ➤ MK NOTEIKUMI plāno izslēgt bērnu invalīdu vecākus no bērnu aprūpētāju loka	➤ Līderības prasmju apguve ➤ jāmaina saistošie noteikumi ➤ MK noteikumi izmaiņu iesniegšana ministru kabinetā par atvieglojumiem saņemt. ➤ Princips nauda seko klientam ➤ Dienas centru pensionāriem un bezdarbniekiem vadošo lomu pensionāru biedrība Sudrabs ➤ Brīvprātīgā darba attīstība ➤ Pašvaldības atbalsts ar telpām, telpu īri komunālo maksājumu segšana no pašvaldību budžeta

SABIEDRĪBĀ BALSTĪTI PAKALPOJUMI CILVĒKIEM AR DAŽĀDIEM FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
------------------------	-----------------------	----------	------------

<p>Līdzsvarota pakalpojumu pieejamība, daudzveidība un nodrošinājums (pilsētā un pagastos)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ “Transports pēc pieprasījuma” (noslēdzies pilotprojekts, bija pieejams gan tikai atsevišķās vietās) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Transporta trūkums pagastos. Pakalpojumi tiek nodrošināti tikai pilsētā, un pagastu klientiem ir apgrūtināta to saņemšana ➤ Apgrūtināta pakalpojumu saņemšana guļošajiem klientiem, jo nav tiem pielāgotas transportēšanas iespēja ➤ Tehnoloģiju trūkums, lai piedalītos attālinātās nodarbībās 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 1x nedēļā transporta nodrošinājums no pagastiem (sabiedriskā transporta pakalpojums, no pašvaldības/ Sociālo lietu pārvaldes puses nodrošināts). Mobilās brigādes. ➤ Nepieciešams pielāgot transports guļošo klientu pārvadāšanai ➤ “Transports pēc pieprasījuma” turpinājums/attīstība visos pagastos ➤ Attālinātās nodarbības (iespēju robežās), tehnoloģiskajiem resursiem izmantojot iespējas bibliotēkās, publiskajos interneta pieejas punktos utt.
<p>Sociālo pakalpojumu pieejamība un daudzveidība</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ļoti laba sadarbība ar biedrību “Brīnummāja” ➤ Deinstitutionalizācijas projekts “Vidzeme iekļauj” 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ne visās publiskajās vietās nodrošināta vides pieejamība (piem., Alūksnes rajona prokuratūrai nav) ➤ Nav publiski pieejams mazgāšanās pakalpojums (ir pieejams tikai trūcīgā statusa klientiem) ➤ Nepietiekams vietu skaits novada Sociālās aprūpes centros. Pastāvīgas rindas (pastāvīgi vismaz 20 cilvēki atrodas rindā uz SAC)! ➤ Resursu trūkums sociālā pedagoga piesaistīšanai izglītības iestādēs, jo šāda veida pedagogi nav no valsts mērķdotācijas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Turpināt sadarbību ar biedrību “Brīnummāja” ➤ Izveidot/pielāgot Alūksnes Pilssalas peldvietu invalīdiem, cilvēkiem ar kustību traucējumiem. ➤ Nodrošināt vides pieejamību visās publiskajās vietās ➤ Uzņēmēju piesaiste pakalpojumu nodrošināšanai (piem., mazgāšanās pakalpojuma nodrošināšanai un SAC pakalpojumam) ➤ SAC rindu problēmas risināšanai piedāvāt Sociālās gultas, īslaicīgās uzturēšanās pakalpojumu ➤ Visās izglītības iestādēs jānodrošina sociālais pedagogs

Pakalpojumu piešķiršanas process	<ul style="list-style-type: none"> ➤ “Aprūpe mājās” pakalpojums - ļoti korekta palīdzība 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ugunsgrēka gadījumā nav sniegta nepieciešamā palīdzība (nav informācijas, kur vērsties atsevišķās krīzes situācijās) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mājaslapas izveidošana/pašvaldības mājaslapas aktualizēšana par visiem pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem Alūksnes novadā
Jaunu pakalpojumu un pakalpojumu sniedzēju attīstība pašvaldībā, to stiprināšana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uzņēmēju un biedrību piesaistīšana (nepieciešams izstrādāt atbalsta programmas) ➤ Sociālās uzņēmējdarbības priekšrocību uzsvēršana un reklamēšana ➤ Jāveido/jāpiesaista jauni sociālie uzņēmumi pakalpojumu sniegšanai ➤ Privāto pakalpojumu attīstība (iespēju robežās)
Sabiedrības informētība par pakalpojumiem un to saņemšanas iespējām	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepietiekama informācija par visiem iespējamajiem pakalpojumiem un pabalstiem novadā ➤ Sabiedrība joprojām nav pietiekami zināšana/informēta par pašvaldības plāniem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mājaslapas izveidošana/pašvaldības mājaslapas aktualizēšana par visiem pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem Alūksnes novadā ➤ Komunikācijas ar iedzīvotājiem pilnveidošana
Kopienų loma sociālo pakalpojumu īstenošanā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašu aprūpējamo izglītošana, lai varētu savstarpēji sniegt pakalpojumus viens otram (piem., psihologs) ➤ Biedrību atbalsts, kuras darbojas sociālajā jomā ➤ Brīvprātīgā darba attīstība

Starpinstitucionālo un starpnozaru sadarbība pakalpojumu īstenošanā	➤	➤ Komunikācijas trūkums starp pašvaldības administrāciju un Sociālo lietu pārvaldi	➤ Komunikācijas pilnveidošana starp iestādēm, stingri atrunātas darbības dažādās situācijās
---	---	--	---

SOCIĀLI MAZAIZSARGĀTĀS ĢIMENES AR BĒRNIEM

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Līdzsvarota pakalpojumu pieejamība, daudzveidība un nodrošinājums (pilsētā un pagastos)	➤ “Transports pēc pieprasījuma” (noslēdzies pilotprojekts, bija pieejams gan tikai atsevišķās vietās)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgrūtināta nokļūšana gan uz pakalpojumu saņemšanu, gan uz konsultācijām ➤ Apgrūtināta pakalpojumu saņemšana guļošajiem klientiem, jo nav tiem pielāgotas transportēšanas iespēja ➤ Pakalpojums ir pieejams, bet ir grūtības to saņemt, jo vecākiem nav, kur atstāt bērnus 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mobilās brigādes, kas darbotos konkrētās dienās konkrētos pagastos ➤ Auklīšu pakalpojums (privātdārziņš) ➤ “Transports pēc pieprasījuma” attīstība visos pagastos ➤ Nepieciešams pielāgots transports guļošo klientu pārvadāšanai
Brīvā laika pavadīšanas iespējas (bērniem, jauniešiem, likumiskajiem pārstāvjiem)	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Transporta trūkuma dēļ apgrūtinātas iespējas piedalīties dažādās ārpuskolas aktivitātēs, pulciņos ➤ Nav brīvi pieejamas pulcēšanās vietas jauniešiem ➤ Jaunieši - likumpārkāpēji, jo neatrod iespējas kā saturīgi pavadīt brīvo laiku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ “Transports pēc pieprasījuma” attīstība visos pagastos ➤ Nepieciešama vieta, kur pulcēties jauniešiem ➤ Brīvprātīgā darba attīstība ar jauniešiem ➤ Nepieciešams preventīvais darbs ar jauniešiem - likumpārkāpējiem/ iespējamajiem likumpārkāpējiem

<p>Vienlīdzīgas iespējas mazaizsargātām ģimenēm, to iekļaušanās sabiedrībā</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Iespējas piedalīties projektā “Dzīvo vesels Alūksnes novadā!” 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tehnoloģiju trūkums kvalitatīvam mācību procesam, kā arī citu pakalpojumu (nodarbību) saņemšanai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ārpusskolas aktivitāšu paplašināšana, attīstīšana ➤ Ģimeņu atpūtas dienu, pasākumu, nometņu organizēšana ➤ Atlaižu sistēmas izveide, pabalsti dzīves apstākļu uzlabošanai, piem. atbalsts interneta pieslēgumam (piezīme – tādā gadījumā būs sarežģīti izkontrolēt, ka tas tiešām tiek izmantots mācību procesam vai attīstošām nodarbībām) ➤ Nepieciešama intensīvāka klientu uzrunāšana piedalīties dažādās nodarbībās, atbalsta grupās ➤ Veikt intervijas par interesējošajiem pakalpojumiem
<p>Atbalsta mehānismi sociālajā jomā strādājošajiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ No Labklājības ministrijas puses organizētas vienotas apmācības sociālajiem darbiniekiem, kas strādā ar ģimenēm ar bērniem ➤ Supervīzijas ➤ Bērnu tiesību aizsardzības apmācības ➤ Ikgadējas profesionālās apmācības atbilstoši darbiniekiem nepieciešamajai informācijai 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Speciālistu trūkums sociālajā nozarē ➤ Apgrūtināta jauniešu piesaiste darbam sociālajā jomā ➤ Supervīzijas tikai sociālajiem darbiniekiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešamas speciālistu apmācības darbam ar konkrētu mērķa grupu (piem., jauniešiem) ➤ Turpināt supervīzijas ne tikai sociālajiem darbiniekiem, bet visiem sociālajā jomā strādājošajiem
<p>Sociālā uzņēmējdarbība kā iespēja personām atrisināt viņiem svarīgas sociālās</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Klientiem psiholoģiski vieglāk strādāt ar pakalpojuma sniedzēju “no malas” nevis ar novadā zināmiem speciālistiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uzņēmēju un biedrību piesaistes atbalsta programmas ➤ Esošo sociālo uzņēmumu

problēmas			reklamēšana, labo prakšu pieredzes stāsti
Ģimenes asistentu, mentoru u.c. speciālistu nodrošinājums	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ģimenes asistentu pakalpojums (projekta ietvaros līdz 31.12.2023.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Psihologu trūkums ➤ Psihiatra un narkologa trūkums, kas negatīvi ietekmē pakalpojumu saņemšanas iespējas (nav, kas izsniedz izziņas) ➤ Nepieciešams sociālais darbinieks darbam ar pieaugušajiem ➤ Nav anonīmo alkoholiķu grupas, kas novadā būtu nepieciešama 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Patstāvīgs ģimenes asistentu pakalpojums pašvaldībā ➤ Piesaistīt speciālistu - sociālo darbinieku – darbam ar pieaugušajiem ➤ Anonīmo alkoholiķu grupas izveide, kuru var vadīt cilvēks bez atbilstošas izglītības
Starpinstitucionālo un starpnozaru sadarbība pakalpojumu īstenošanā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pārvaldei nereti jāpārzina visas jomas, lai klientam varētu sniegt atbilstošu pakalpojumu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jābūt atrunātiem katras iestādes konkrētiem uzdevumiem un kompetencēm

VESELĪBAS APRŪPE

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Ārstu speciālistu piesaiste	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stipendijas, transporta kompensācijas, mācību maksa, nodrošinājums ar dzīvokli ➤ Polijas piemērs ar dzīvokļa pāreju jaunajam speciālistam ieskaitot īres maksu kā iemaksu par dzīvokli 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Piedāvājuma konkurētspēja ar citām pašvaldībām ➤ Informācija par uzņemšanu Augstskolās ir augustā, savukārt pieteikums pašvaldībai jāiesniedz līdz 1.07. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finansiālais nodrošinājums ➤ Termiņu izmaiņas saistošajos noteikumos ➤ Neklātienas studentu atbalsts saistošaj noteikumos ➤ Turpināt atbalstīt ar dzīvojamās platības nodrošināšanu ➤ Bērnu dārza nodrošināšana ➤ Ļaut speciālistam pārņemt no pašvaldības dzīvokli

Speciālista pieejamība akūtos gadījumos - psihiatrs, LOR, zobārsts.	➤ Ārsts pieejams katru dienu, konkrētos laikos.	➤ Speciālistu trūkums. ➤ Speciālisti noslogoti ar administratīvo dokumentācijas sagatavošanu dažādu pakalpojumu tālākai saņemšanai	➤ skatīt risinājumus iepriekš
Paliatīvās aprūpes nodrošināšana cilvēkiem mūža izskaņā	➤ Paliatīvās aprūpes nodrošināšana slimnīcā, atslogojot ģimeni. Noņemot pensionātiem no profila slodzi	➤ Nepieciešama pacientu mūža nogalē aprūpe smagu saslimšanu gadījumos	➤ Paliatīvās aprūpes nodaļas/ sociālo gultu izveidošana slimnīcā ➤ Sociālā uzņēmējdarbība - finansiāls atbalsts šādiem uzņēmējiem
Onkoloģijas slimnieki akūtos gadījumos	➤	➤ Akūtas situācijas ģimenē, pensionātā	➤ Paliatīvās aprūpes nodaļas izveidošana slimnīcā
Vid. medicīniskā personāla piesaiste	➤	➤ jaunajam speciālistam pašam jāmeklē prakses iespējas	➤ Platforma informācijas iegūšanai par vakancēm (kur jaunietim vērsties) ➤ Nodarbinātības aģentūras pašlaik rīkote vakanču tirgi
Nevalstisko organizāciju atbalsts	➤ Pašvaldības projekts iedzīvotājiem, pensionāriem, invalīdiem veltīts projekts "Dzīvo vesels Alūksnes novadā" nodarbības ➤ Gulbene - reizi gadā sporta sacensības pensionāriem	➤ pašapliecinājuma celšana pensionāriem/invalīdiem ➤ Sociālo lietu pārvaldei reizi pusgadā veikt biedrību diskusijas par iedzīvotāju grupu vajadzībām	➤

Izglītības attīstības jautājumu darba grupa 11.08.2021. ZOOM platforma

MŪSDIENĪGS, KVALITATĪVS UN UZ DARBA TIRGŪ AUGSTI NOVĒRTĒTU PRASMJU ATTĪSTĪŠANU ORIENTĒTS IZGLĪTĪBAS PIEDĀVĀJUMS

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
------------------------	-----------------------	----------	------------

<p>Pilnveidotā mācību satura un pieejas efektīva īstenošana</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 55 tūkst. no pašvaldības skolām kompetenču pieejas realizācijai ➤ Nodarbības organizēt ārpusklases, piemēram, ejot lauka vidē, dabā ➤ PII sprīdītis - ekoskola, daudzas nodrošina lauka vidē 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 32 tūkst. EUR no 55 tūkst. EUR tiek novirzīti Alūksnes pilsētas skolām. ➤ Ir jāpaiet laikam, lai varētu veikt secinājumus par kompetenču izglītību. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finansējumu dalīt ne tikai pēc skolēnu skaita, bet ņemt vērā arī to, ka interaktīva tāfele izmaksā vienādi neatkarīgi no skolēnu skaita klasē ➤ Pašvaldībai uzturot skolu, ir jānodrošina nepieciešamā tehniskā bāze, nevis skolām jāizmanto kompetenču izglītības ieviešanai nepieciešamais finansējums
<p>Kvalitatīvs pirmsskolas izglītības nodrošinājums</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bērnu asistenti PII Sprīdītis. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bērni atrodas visu dienu vienā telpā, nav iespējams izvēdināt telpas ➤ Pagastu grupiņās trūkst bērnu, lai izveidotu pilnas pirmsskolas grupiņas ➤ Trūkst psihologu, logopēdu pedagogu palīgi un citu speciālistu ➤ Vairākas pirmsskolas iestādes tiek vasarā slēgtas gan uz mēnesi gan visu vasaru (4 skolas) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešams atbalsts personālam, grūti nodrošināt vienam darbiniekam pilnu slodzi ➤ Asistenti nepieciešami profesionāli un kvalificēti nevis bērna vecāki ➤ Piedāvāt vecākiem iespēju nodrošināt bērnu pieskatīšanu citā dārziņā
<p>Izglītības iestāžu nodrošinājums ar mūsdienīgas un kvalitatīvas izglītības īstenošanai nepieciešamajiem resursiem, mācību vidi un infrastruktūru. Prioritārie pasākumi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lielai daļai iestāžu ir sliktā stāvoklī, vai nav vispār ventilācijas sistēmu ➤ Lauku teritorijās ir slikts interneta pārklājums. Skolām nav iespējams kvalitatīvi nodrošināt digitālos materiālus, jo interneta ātrums neļauj vienlaicīgi vairākiem pieslēgties. ➤ Mēbeles skolās ir fiziski un morāli novecojušas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepieciešams kvalitatīvs un ātrs interneta nodrošinājums ➤ Pie izglītības iestādēm izveidot mūsdienīgas āra vides klases (ar nojumi, soliņiem, galdiem u.c. materiāliem) ➤ Nepieciešams atbalsts skolēniem ar viedierīču nodrošinājumu uz "laiku", ja, piemēram, salūzt dators ➤ Skolu mēbelēm jābūt mobilām un transformējamām atbilstoši tēmai un

			mācību priekšmetam
Karjeras izglītības jautājumi	➤ “Ēnu dienas”	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atbalsta speciālistiem pievienot karjeras konsultantus un apvienot abas darba funkcijas ➤ Piedāvāt iespēju skolēniem praktizēties pie darba devējiem reālā darba vidē

AUGSTI, KVALIFICĒTI, KOMPETENTI UN UZ IZCILĪBU ORIENTĒTI PEDAGOGI

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Metodiskā un konsultatīvā atbalsta sniegšana novada pedagogiem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Datos balstītu vajadzību apzināšana pedagogu profesionālajai pilnveidei ➤ iespēja skolotājiem profesionālo pilnveidi veikt novadā ➤ metodisko apvienību darbība ➤ sadarbība ar AVĢ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vajadzību apzināšanas laiks. Augusts vai jūnijs? ➤ Metodiskām apvienībām, kā darboties? 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolotājam jābūt profesionālās pilnveides plānam ➤ 3 gados reizi katram pedagogam tiek nodrošināts pilnveidot un attīstīt digitālās prasmes, jēgpilna tehnoloģiju izmantošana ➤ 3 gados reizi katram pedagogam tiek nodrošināta profesionālā pilnveide audzināšanas jautājumuursos ➤ pilnveidota esošā metodiskā darba sistēma (metodisko apvienību darbība pakārtota jomām un sadarbības grupām) ➤ skolās darbojas vismaz 1 mācīšanās konsultants ➤ Saskaņota sadarbība ar AVĢ par regulāru metodisku atbalstu skolām mācību procesa un pedagogu profesionālās kompetences pilnveidē

Profesionālās pieredzes apmaiņas un sadarbības tīklu veidošana	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pieredzes apmaiņas semināri ➤ pieredzes braucieni 	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ iestāde kā mācīšanās organizācija, ieviesta savstarpējā mācīšanās un sadarbība
Savlaicīga nepieciešamā pedagoģiskā personāla piesaiste izglītības iestādēm		neparedzamība (pēkšņi aiziet no darba u.c.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldības ieguldījums jauno speciālistu piesaistei (stipendija, dzīvoklis) ➤ Uzskaitē par jauniešiem, kas mācās par pedagogiem

ATBALSTS IKVIENA IZAUGSMEI

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
1. Atbalsts izcilības un talantu attīstībai	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stipendijas olimpiāžu un konkursu uzvarētājiem, naudas balva pedagogiem ➤ Izglītības iestādē ir izstrādāta sistēma darbam ar talantīgajiem izglītojamajiem ➤ Novadā ir radīta iespēja jau no pirmskolas vecuma attīstīt savus talantus ➤ atsevišķās izglītības iestādēs projekta “Atbalsts izglītojamajiem” ietvarā iespēja padziļināta darboties dažādās jomās 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finansējuma trūkums ➤ Nav iespēju atsevišķās jomās plašākam skolēnu skaitam sevi parādīt novadā ➤ Atbalsts ģimenēm, lai talantīgie bērni varētu sevi pilnveidot profesionālās ievirzes iestādēs. ➤ Bērnu uzturēšanās vietas starp ārpusskolas nodarbībām 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ E-talonus iekļaut finansējumu braucieniem uz profesionālās izglītības iestādēm. ➤ Brīvā laika centra izveide

2. Iekļaujošās izglītības pieeja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sadarbība ar atbalsta personālu, lai diagnosticētu un sniegtu atbalstu izglītojamajiem gan iestādē, gan novadā ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nepietiekošs atbalsta personāls (psihologs, logopēds) ➤ Vecāku neizpratne un problēmas nepieņemšana ➤ Ģimenes ārstu neiedziļināšanās ➤ Nav informācijas par asistentu pieejamību 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finansējums atbalsta personālam izglītības iestādē ➤ Sadarbība starp izglītības iestādi un sociālo dienestu utt.
3. Stiprināt profesionālās ievirzes un interešu izglītību	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Katrs bērns tiek mudināts darboties vismaz vienā programmā ➤ Ir plašs piedāvājums iespējai iesaistīties interešu izglītībā ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤
4. Vecāku iesaiste atbalsta sniegšanā	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veidotas izglītojošas programmas vecākiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vecāku neatsaucība 	<ul style="list-style-type: none"> ➤
5. Pašvaldības institūciju sadarbība indivīda izaugsmei Atbalsts fiziski un emocionāli drošai un atbalstošai videi izglītības iestādē	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atbalsta personāls izglītības iestādē 	<ul style="list-style-type: none"> ➤

ILGTSPĒJĪGA UN EFEKTĪVA IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS UN RESURSU PĀRVALDĪŠANA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Visu iesaistīto pušu vienota izpratne par katra dalībnieka funkcijām, atbildību un 1-3	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Domes deputātu pārstāvji izglītības iestāžu padomēs. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ļoti svarīga ir savstarpējās sadarbības veidošana starp skolas direktoru un domes pārstāvi. Kur veiksmīga 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Turpināt skolu, deputātu sadarbību, iespējams piesaistīt arī pagastu pārvalžu vadītājus.

gadu laikā sasniedzamajiem rezultātiem		sadarbība, tur ir panākumi.	
Izglītības kvalitātes pašvērtēšana izglītības iestādēs	➤	➤ Jaunā pašvērtējuma sistēma ir neskaidra, jāiegulda liels darbs tās izpratnē	➤
Izglītības iestāde kā mācīšanās organizācija	➤ Skolotājiem ir pieejami dažādi vebināri, kursi	➤	➤ Iestādēs atrast kopīgu laiku darbiniekiem, lai pārrunātu jaunās lietas, uzstādījumus. Tādējādi veicinot kopīgu izpratni un vienotu redzējumu
Finansējuma nodrošinājums izglītības nozarei novadā mērķu sasniegšanai	➤	➤ Noņemot no finansējuma obligātos izdevumus, tad nepaliek finansējums attīstībai ➤ Finansējuma sadalīšanas principi ir izveidoti 2010. g. un ir novecojuši	➤ Nepieciešams pārskatīt kritērijus finansējuma sadalē
Izglītības iestāžu tīkls novadā spēj nodrošināt katram izglītojamam/audzēknim kvalitatīvu izglītības pieejamību	➤	➤	➤ Izglītības kvalitātei ir jābūt kā galvenajam kritērijam iestādēs ➤

Pārvaldības, pašvaldības pakalpojumu, iedzīvotāju iesaistes un speciālistu piesaistes jautājumu darba grupa 17.08.2021. ZOOM platforma
SPECIĀLISTU PIESAISTE NOVADAM

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Dažādās nozarēs nepieciešamo speciālistu apzināšanas sistēma	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nodarbinātības valsts aģentūras darbībai nepieciešami uzlabojumi, virziena maiņa (vajag, lai vairāk strādātu ar cilvēkiem, kas var būt topošie nozaru speciālisti) ➤ nav skaidrs, kādas darbavietas pēc 5 gadiem būs nepieciešamas novadā, kādas nozares attīstīsies 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ caur uzņēmējdarbības atbalsta centru informēt pašvaldību par nozarēs nepieciešamiem speciālistiem ➤ pašvaldības atbildībā - pedagoģijas, sociālās, veselības jomas; sadarbībā ar uzņēmējiem - uzņēmējdarbības nozarei nepieciešamo speciālistu apzināšana ➤ izmantot personālatlases kompāniju pakalpojumus speciālistu meklēšanai
Pašvaldības stipendiju piešķiršana plašākam topošo speciālistu lokam	➤ Atbalsts topošajiem mediķiem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ neveiksmīga pieredze ar sociālās nozares speciālistu piesaisti ➤ speciālistu vajag uzreiz, ne pēc 3 studiju gadiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vienreizēja stipendija pēdējā kursa studentam, lai nāktu strādāt Alūksnē ➤ jāievieš atbalsts vidējās profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem novadam nepieciešamajās nozarēs
Jaunajiem speciālistiem nepieciešamais pašvaldības atbalsts (piemēram, ar dzīvojamo telpu, vietu bērnudārzā u.c.)	➤	➤ pašvaldībai trūkst dzīvojamā fonda, ko piedāvāt jaunajiem speciālistiem, jaunajām ģimenēm	<ul style="list-style-type: none"> ➤ no pašvaldības puses jābūt atbildīgai personai, kas nodarbojas ar jauno speciālistu uzrunāšanu, piesaisti, nozīmīga persona no vadības līmeņa, kas uzrunā potenciālo speciālistu ➤ jāpiedāvā dzīvojamā telpa jauniem uzņēmējiem (cerības uz jauno mājokļu programmu) ➤ “šefi” - no vietējās kopienas puses kāds, kas iesaista jauno speciālistu/ģimeni dažādās

			<p>aktivitātēs, iepazīstina ar apkaimes atpūtas, kultūras u.c. iespējām, palīdz iejusties jaunajā vidē</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sabiedriskā transporta pielāgošana, lai iedzīvotāji varētu izbraukāt no pagasta uz vietu, kur ir lieli uzņēmumi un darba vietas ➤ infrastruktūras attīstība kontekstā ar attālināto darbu (interneta pieslēgums)
Prakses vietu nodrošināšana studentiem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ profesionālajās skolās ir darba vidē balstītas apmācības 	➤	➤
Konkurētspējīgs atalgojums, kvalitatīvas atpūtas iespējas	<ul style="list-style-type: none"> ➤ militārā joma ar tai piemītošo finansiālo stabilitāti - lielāka interese no jauniešu puses par nozari 	➤	➤
Atbalsts skolēniem, profesionālā orientācija		<ul style="list-style-type: none"> ➤ jaunieši vēlas “smalkus” darbus, trūks vienkāršāku darbu veicēju ➤ daudzu profesiju prestižs nonivelēts ➤ pietrūkst informācijas sabiedrībā par karjeras konsultantu darbu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vairāk strādāt ar skolēniem par viņu profesijas izvēli, virzīt skolēnu profesijas izvēli nepieciešamo profesiju virzienā ➤ daudzveidīga, pilnvērtīga iespēja skolēniem pamēģināt darbu dažādās profesijās ➤ veicināt jauniešu uzņēmējspējas (skolās, interešu izglītībā un citur), lai radītu darba vietas paši ➤ atbalsts bērniem no riska ģimenēm, lai arī viņiem būtu iespēja iegūt labu izglītību

Sadarbība ar izglītības iestādēm speciālistu piesaistē			<ul style="list-style-type: none"> ➤ sadarbība ar Smiltenes tehnikuma Alsviķu teritoriālo struktūrvienību ➤ sadarbība ar augstskolām
Novada tēla veidošana, stiprināšana			<ul style="list-style-type: none"> ➤ iedzīvotāju vidū regulāri un mērķtiecīgi jāveicina lokālpatriotisms, t.sk. skolās - jāveicina viedoklis, ka dzīvojam labākajā vietā
	➤	➤	➤ ledushalle un spa centrs/peldbaseins vajadzīgs novadā
	➤	➤	➤
	➤	➤	➤

IEDZĪVOTĀJU IESAISTE UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Iedzīvotāju forumi kā resurss un platforma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jauniešu forumi pagastos un novadā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pietrūkst komunikācijas, dialoga - pašvaldība pieņem lēmumus, neizrunājot problēmu pirms tam - vajag sabiedrību iepazīstināt un dot iespēju tai izteikties pirms idejas attīstīšanas (piem., moduļu māju gadījums) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ forums ar iepriekš savlaicīgi pārdomātu tematiku par pašvaldības teritorijai nozīmīgu tēmu ➤ forumi dažādās iedzīvotāju grupās, novada teritorijās ➤ forums konkrētā attīstības plānošanas teritorijā (piemēram, konkrētajā pagastā, kur plānojas jauna ražotne) ➤ būt efektīvam - runāt uz vietas par konkrētām lietām

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ forumi nozarēs (piemēram, kultūra, kultūrvēsture) ➤ vairāk piemēroti jaunu ideju ģenerēšanai ➤ nepieciešama <u>regulāra</u> sadarbība starp pašvaldību un NVO sektoru, atrodot tam piemērotāko formu
<p>Nozaru konsultatīvās padomes (piemēram, jauniešu, uzņēmēju u.c.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Igaunijas ciemu modelis - ciema vecākie un ciemu padomes 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kā izvirzīt padomei godājamus cilvēkus pilsētā - liels iedzīvotāju skaits, maza atpazīstamība 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ iedzīvotāju vēlētas padomes novada teritorijās ar iespēju sekot un ietekmēt konkrētajās vietās notiekošos procesus, finanšu aprites atbilstību vietas iedzīvotāju interesēm; ar mehānismu, kā iedzīvotāji var padomi atcelt, ja tā nestrādā ➤ padomes locekļiem nepieciešamas apmācības, lai attīstītu prasmes darbam ar kopienu, lai profesionāli strādātu attiecīgās teritorijas iedzīvotāju labā; pašvaldības pusē ir jābūt kādai atbildīgai personai, kas uztur kontaktu ar padomēm ➤ lemjot par konkrētu problēmjaudājumu, pieaicināt attiecīgās nozares organizācijas ➤ konsultatīvo padomju darbībā iniciatīvai jānāk no pašvaldības puses (īpaši - jauniešu gadījumā); apspriežamie problēmjaudājumi, kuros vajadzīgs iedzīvotāju viedoklis, jāizvirza pašvaldībai

Iedzīvotāju aptaujas	➤	➤	➤ izanalizēt aptaujas - kādēļ cilvēki domā tieši tā, kā domā? secināt, vai un kā sakrīt vai nesakrīt iedzīvotāju un pašvaldības viedoklis
Fokusgrupas, tematiskas darba grupas (par konkrētu tematiku)	➤	➤	➤ tematikai jānāk no lielajiem attīstības plāniem. svarīgs ir pārliecināšanas, skaidrošanas process
Tikšanās ar iedzīvotājiem, uzņēmējiem, nevalstiskām organizācijām u.c.	➤	➤ pagastu iedzīvotāju maz pārzina, ko lemj un kādas problēmas risina pagasta pārvalde; trūkst diskusijas, tai skaitā par pagasta pārvaldes budžeta izlietojumu	➤ tikšanās ar iedzīvotājiem - ikgadējā atskaite par iepriekšējā gada budžeta izlietojumu, kopā ar iedzīvotājiem lemsana par nākotnes budžeta plānojumu un nepieciešamībām teritorijā ➤ NVO, aktīvo iedzīvotāju grupu rosinātas tikšanās ar pagasta pārvaldi un pagasta iedzīvotājiem, radošas sarunas ➤ abpusēja sadarbība - pašvaldība un NVO/iedzīvotāji
Apkaimju “darbnīcas” pagastos un pilsētas lielākajos mikrorajonos	➤ Apkaimju tikšanās un kaimiņu svētki Cēsīs	➤	➤ savstarpēja viesošānās - pagasts iepazīst pagastu
Izglītojoši semināri iedzīvotājiem (piemēram, uzņēmējiem, mežsaimniekiem u.c.), līderu skola dažādām vecumu grupām	➤	➤ neiecietība sabiedrībā, tolerances trūkums	➤ izglītojošas tikšanās, diskusijas par tēmām (piemēram, neiecietības mazināšana sabiedrībā)
Dialoga veidošana ar sabiedrību		➤ iedzīvotāji maz izprot pašvaldības darbību	➤ ieklausīties ikvienā sabiedrības grupā, lai sadzirdētu vienam otru un nenoliegt (seniori, invalīdi)

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ citam citu labāk izprast, iepazīt otra cilvēka problēmu ➤ neveicināt pieprasījuma modeli, kad iedzīvotāji gaida risinājumus tikai no pašvaldības, bet paši nevēlas iesaistīties un aktīvi darīt
Pašvaldības atbalsts iedzīvotāju iniciatīvām			<ul style="list-style-type: none"> ➤ vairāk sadarboties, vairāk deleģēt nevalstiskām organizācijām ➤ atbalstīt jebkādu kopienu veidošanos
Brīvprātīgais darbs - iedzīvotāju iesaistīšanās un līdzdalība pasākumu, aktivitāšu rīkošanā, jauniešu palīdzība senioriem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Velobrauciens "IZGAISMO Alūksni", funkcionēšanas spēles ar orientēšanās elementiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ atbalstīt, veicināt jauniešu iesaistīšanos projektos, pasākumos ➤ iesaistīt iedzīvotājus aktivitātēs, tai skaitā talkās
Alūksniešu kopiena ārvalstīs	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤
Līdzdalības budžets*	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pašvaldības līdzfinansējums sabiedriski nozīmīgiem projektiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤

PAŠVALDĪBAS PĀRVALDĪBA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
Uzticēšanās pašvaldības institūcijām	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Klienti/iedzīvotāji nerisina problēmu sākuma stadijā ➤ neziņa, kur vērsties, lai risinātu problēmu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izprast problēmu, nekavējoties sākt problēmas risināšanu, iedziļināties ➤ neaizmirst par solīto risinājumu ➤ jābūt vietai, kur klientam sniedz padomu

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ baidās vērsties un risināt savas problēmas ➤ Negatīva komunikācija no pašvaldības darbinieku puses ➤ Bailes griezties pēc palīdzības, un nav ticības, ka saņems atbalstu vai palīdzību 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tālākai problēmas risināšanai ➤ labās pieredzes, veiksmīga risinājuma popularizēšana “no mutes mutē” ➤ katra indivīda piederības stiprināšana ➤ pašvaldībai ➤ jāorganizē komunikācijas kursi pašvaldības institūciju darbiniekiem ➤ jāveido pilotprojekts “Iedzīvotājs palīdz iedzīvotājam”- iedzīvotāju grupa, kas ➤ informētu un iedrošinātu citus iedzīvotājus griezties pašvaldības institūcijās pēc ➤ palīdzības ➤ Veikt iedzīvotāju aptauju par pašvaldības institūciju darbību, meklēt “klupšanas akmeni”, ➤ pie kā pašvaldībai būtu jāpiestrādā, lai ➤ uzlabotu iedzīvotāju uzticēšanos
Aktivitāte pašvaldību vēlēšanās	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ attālums līdz vēlēšanu vietas ➤ īss vēlēšanu laiks 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pašvaldības transports uz vēlēšanu iecirkni

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ nav iespēja balsot e-vidē ➤ iedzīvotāji netic pārmaiņām un solījumu izpildei ➤ neiet uz konkrētu vēlēšanu iecirkni, jo kautrējas ➤ Neuzticas deputātiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vairāk jārunā par solīto un reāli izpildīto ➤ jāorganizē vēlēšanas kā notikums ➤ Neraustīt “deķi” deputātiem katram uz savu pusi, iespēju robežās sadarboties visiem. Pa ceturkšņiem sniegt iedzīvotājiem informāciju par paveiktajiem darbiem un vairāk komunicēt ar iedzīvotājiem par Alūksnes novada saglabāšanu un pilnveidošanu.
<p>Iedzīvotāju izpratnes veicināšana par pašvaldības pārvaldes darbības principiem un normatīvo regulējumu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Viļākā brauc pie klientiem (soc. jomā) un skaidro, kā risināt problēmu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ klientiem (iedzīvotājiem) nav izpratnes par pašvaldības darba pamatojumu utml. ➤ nav vienotas pieejas un iespēju visās pašvaldībās Latvijā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ katrā gadījumā sniegt skaidrojumu ➤ skaidrojoši bukleti attiecīgajā jomā, skaidrojums sociālajos tīklos utml. ➤ Izveidot video rullīti, kurā paskaidrotu pašvaldības pārvaldes darbību – pamatus. Video rullīti ievietot mājaslapā un arī novada vēstīs pa daļām aprakstīt.

Pašvaldības pārvaldes pieejamība	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ šī nav problēma ➤ reizēm klients vēlas, lai vadība/speciālisti ir pieejami katru brīdi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ turpināt sniegt informāciju par deputātu/vadības/speciālistu pieņemšanas laikiem
Sadarbība ar citām pašvaldībām Latvijā un ārzemēs	➤	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ turpināt doties pieredzes apmaiņas vizītes un iesaistīties projektos
Uzticēšanās pašvaldības institūcijām	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Klienti/iedzīvotāji nerisina problēmu sākuma stadijā ➤ neziņa, kur vērsties, lai risinātu problēmu ➤ baidās vērsties un risināt savas problēmas ➤ Negatīva komunikācija no pašvaldības darbinieku puses ➤ Bailes griezties pēc palīdzības, un nav ticības, ka saņems atbalstu vai palīdzību 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izprast problēmu, nekavējoties sākt problēmas risināšanu, iedziļināties ➤ neaizmirst par solīto risinājumu ➤ jābūt vietai, kur klientam sniedz padomu ➤ tālākai problēmas risināšanai ➤ labās pieredzes, veiksmīga risinājuma popularizēšana “no mutes mutē” ➤ katra indivīda piederības stiprināšana pašvaldībai ➤ jāorganizē komunikācijas kursi pašvaldības institūciju darbiniekiem ➤ jāveido pilotprojekts “Iedzīvotājs

			<p>palīdz iedzīvotājam”- iedzīvotāju grupa, kas informētu un iedrošinātu citus iedzīvotājus griezties pašvaldības institūcijās pēc palīdzības</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Veikt iedzīvotāju aptauju par pašvaldības institūciju darbību, meklēt “klupšanas akmeni”, ➤ pie kā pašvaldībai būtu jāpiestrādā, lai ➤ uzlabotu iedzīvotāju uzticēšanos
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktivitāte pašvaldību vēlēšanās 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ attālums līdz vēlēšanu vietas ➤ īss vēlēšanu laiks ➤ nav iespēja balsot e-vidē ➤ iedzīvotāji netic pārmaiņām un solījumu izpildei ➤ neiet uz konkrētu vēlēšanu iecirkni, jo kautrējas ➤ Neuzticas deputātiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pašvaldības transports uz vēlēšanu iecirkni ➤ vairāk jārunā par solīto un reāli izpildīto ➤ jāorganizē vēlēšanas kā notikums ➤ Neraustīt “deķi” deputātiem katram uz savu pusi, iespēju robežās sadarboties visiem. Pa ceturkšņiem sniegt iedzīvotājiem informāciju par paveiktajiem darbiem un vairāk komunicēt ar iedzīvotājiem par Alūksnes novada saglabāšanu un pilnveidošanu.

<p>Iedzīvotāju izpratnes veicināšana par pašvaldības pārvaldes darbības principiem un normatīvo regulējumu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Viļākā brauc pie klientiem (soc. jomā) un skaidro, kā risināt problēmu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ klientiem (iedzīvotājiem) nav izpratnes par pašvaldības darba pamatojumu utml. ➤ nav vienotas pieejas un iespēju visās pašvaldībās Latvijā 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ katrā gadījumā sniegt skaidrojumu ➤ skaidrojoši bukleti attiecīgajā jomā, skaidrojums sociālajos tīklos utml. ➤ Izveidot video rullīti, kurā paskaidrotu pašvaldības pārvaldes darbību – pamatus. Video rullīti ievietot mājaslapā un arī novada vēstīs pa daļām aprakstīt.
--	--	---	---

PAŠVALDĪBAS PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBA

Tēmas domu rosināšanai	Labās prakses piemēri	Problēma	Risinājumi
<p>E-pakalpojumu (digitāli pieprasāmi un saņemami) veidošana - pašvaldības pakalpojumu pieejamība digitāli, to popularizēšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ir iedzīvotāju grupas, kas nelieto e-vidi ➤ esošie pakalpojumi e-vidē (pārsvārā valsts iestāžu) ir sarežģīti, grūti lietojami ➤ nav skaidrs, kādi būs cilvēkresursi, kuri sniegs e-pakalpojumu palīdzību senioriem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ palīdzēt sabiedriskām organizācijām ar tehniku un apmācību ➤ iedrošināt klientu lietot e-pakalpojumu ➤ veidot e-pakalpojumus vienkāršus ➤ saprotamus un viegli lietojamus ➤ pašvaldības mājaslapā ievietot ➤ iesniegumu sagataves, ko iedzīvotājiem ➤ būtu viegli izmantot (jau ir)

<p>Bibliotēkas - attīstāms un stiprināms pašvaldības pakalpojumu un konsultāciju punkts</p>	<p>➤</p>	<p>➤ bail par saviem datiem un to drošību</p> <p>➤ bail par kļūdainu soli</p>	<p>➤ jāapmāca bibliotekāri</p> <p>➤ pilsētā jābūt vairāk punktiem, kur saņemt pakalpojumu (piemēram, Sabiedrības centrā, kur ir publiskie datori)</p> <p>➤ jānodrošina konsultants</p> <p>➤ Bibliotēkām vajadzētu atrasties 1. stāvā un aprīkota tā, lai iedzīvotāji ar funkcionāliem traucējumiem un gados vecāki cilvēki varētu tur viegli iekļūt</p> <p>➤ regulāri jāinformē iedzīvotāji par pakalpojumiem, kurus var saņemt bibliotēkās un citur</p> <p>➤ Nepieciešamais pašvaldības konsultants, kurš palīdzētu iedzīvotājiem izmantot e-pakalpojumus, piemēram, pieteikties vizītei pie ārsta izmantojot bezrindas.lv</p>
<p>Pašvaldības iestāžu darbinieku (bibliotekāru, klientu</p>	<p>➤</p>	<p>➤</p>	<p>➤ ir nepieciešams turpināt</p>

apkalpošanas speciālistu u.c.) digitālo prasmju apmācība			darbinieku tālāk izglītošanu
Iedzīvotāju (klientu) digitālo prasmju apmācība	➤	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ mūžizglītības projekti digitālo prasmju apmācībā ➤ izmantot pagastu skolu datorklases, kurās organizēt senioru digitālo prasmju apguvi
Pakalpojumu maksa	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ir cilvēku grupas, kam ir dārgi kopēšanas, printēšanas pakalpojumi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ maksas atvieglojumi dažādām grupām
Pakalpojumu sniegšanas vieta (vide)	➤	➤	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bāriņtiesai ir jānodrošina neitrāla vide, kur var satikties audžuģimenes ar bērnu bioloģiskajiem vecākiem, nav konkrētas vietas, kur to darīt
Klātienē pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ bāriņtiesa sadarbojas ar Sabiedrības centru organizējot tikšanās bērniem ar vecākiem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ir problēmas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 2x mēnesī nodrošināt pakalpojumu pieejamību klātienē tiem, kuri nevar to

	un psihologu		paveikt darba laikā
Darba laiks	➤	➤ pusdienlaiks sakrīt ar klientu pusdienlaiku	➤ ieviest elastīgu pusdienlaiku